

■ 15 Temmuz
2016 Cuma
■ Sayı: 40
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN
EGME

Sorun Suriyeliler mi?

Suriyelilere düşmanlıkla bu iş çözülmez. Bu ülkede bulunan Suriyelilerin içindeki gerici unsurlarla mücadele bizim gericililerimizle gerçek bir mücadeleyle mümkündür ve bu mücadele Suriyelilerin hakkını korumadan, onları gerektiğinde eşit bir yurttaş gibi görmeden başarıya ulaşmaz.

DAHA
KÖTÜSÜ
OLMASIN
DEMEKLE
DAHA İYİSİ
OLMUYOR

HUZUR MÜCADELEDE

EURO 2016: NOSTALJİ VE GERÇEKLER | İŞÇİ CİNAYETLERİ BAYRAMDA TATİL YAPMADI | NATO VE DÜNYA HALLERİ | AZİZ NESİN'İN SİVAS KONUŞMASI | KIRIM: HALKLAR VE DENGELER

ÖZÜR DİLEMEK SENİ KURTARMAZ

Recep Tayyip Erdoğan; geçtiğimiz hafta Yeni-Osmanlı macerasının bittiğini ilan etmiş oldun. Rusya ve İsrail'den özür dilemenin bir anlamı budur. Seni başından beri destekleyen patron tayfasının ve ABD emperyalizminin himayesinde başlattığın bu maceranın yıllar önce söylediğimiz gibi hüsrarla sonuçlanması çok iyi olmuştur. Ancak bu sonucu kabullenmen seni ve arkadaşlarını kurtarmaya yetmeyecektir.

Yeni Osmanlılık yeni pazarlar, enerji ve hammadde kaynakları ve ucuz işgücü arayışı içindeki Türkiye sermayesine çok cazip gelmişti. Din senin için hem bir dış politika aracı hem de Türkiye'de yoksul insanları karanlığın içinde uyutmak için iyi bir fırsattı. Üstelik din sömürüsü iyi para getiriyor, ayrıca toplumdaki eşitsizlik ve adaletsizliklerin üstünü örtüyordu. Yeni-Osmanlılık bir yandan Türkiye'deki diktatörlüğe güç katarken diğer yandan ona yeni bir yaşam alanı açacaktı.

Başta ABD olmak üzere, bazı emperyalist ülkeler senin şahsında ihtiraslı bir ortak bulduklarını düşündüler. Önünü açtılar. En büyük meydan muharebesi Suriye'de yaşandı. "Kardeşim" dediğin Esad'ı bir anda diktatör ilan ettin. Silahlı çetelere her tür destek verildi, Türkiye bir terör üssüne dönüştü. Ancak hesapların tutmadı, Suriye halkı bu dış müdahaleye direndi, Rusya ve İran kendi çıkarlarını korumak için Suriye'deki gelişmelere ağırlık koyunca hayallerin altüst oldu.

Kendinden o kadar emindin ki, bu kanlı ve kirli maceranın her aşamasında pişkince izler bıraktın, işlenen suçların kanıtlarının her yerden çıkmasını umursamadın. Nasılsa kazanacaktın.

Kaybettin!

Türkiye'de gazetecileri hapse atarak, canını sıkkan her şeye sansür uygulayarak, basını neredeyse tamamen satın alarak gerçeklerin ortaya çıkmasına engel olmaya çalıştın, ama gücün herkese hele dünya sisteminde başa gürleşen devletlere yetmedi. Putin'den bu nedenle özür diledin, kendini kurtarmak için. Seni baştan beri destekleyen, ama beceriksizliğin ve hesapsızlığın yüzünden zarar görmeye başlayan patron sınıfının öfkesinden kaçabilmek için "İzvinitye;

kusurumuza bakma" diye yalvardın Putin yönetimine.

Putin'in canına minnet! Daha önce sana "kahraman" demişti, yine der. Bütün burjuva politikacılar gibi Putin de temsil etmekle yükümlü olduğu sınıfın ve o sınıfa ait devletin yani Rusya Federasyonu'nun çıkarlarını savunuyor. Hazır seni kıstırmış, rehin almışken, senden verebileceğinin en fazlasını isteyecek. Bak, düne kadar afra tafra yaptığın Rusya'ya İncirlik Üssü'nü açmayı bile önerdin. Çok korkmuşsun belli ki! Putin'in Suriye'de ya da Türkiye'de adalet aradığını sananlara da bu ders olsun. Ne dedik hep: Sermaye sınıfının, patronların dünyasında dostluklar da düşmanlıklar da sahtedir.

İsrail'le yaptığın ağız dalaşı da sahteydi. Sen atıp tutuyordun ama İsrail-Türkiye ilişkileri bütün boyutlarıyla sürüyordu. Şimdi o sahte düşmanlığa da gerek kalmadı. "Uslu çocuk" olmaya karar verdin anlaşılır.

Herkesle "dost olacağız" demektesin. Üzgünüz, kapitalizmin böyle bir dünyası yok. Emperyalizm rekabet olmadan, savaş çıkarmadan yapamaz. Hem Almanya ile, hem Rusya ile, hem ABD ile müttefik olmanın sınırları var.

Eteklerin tuttuğu için Rusya karşısında diz çöktün. Tamam Rusya ile ABD Suriye'de anlaşmaya çalışıyor ama bu aralarındaki sorunların bittiği anlamına gelmiyor. Yarın NATO üyesi olarak senden istediklerini yine vermek zorunda kalacaksın. Onlar da hep daha fazlasını isteyecek, çünkü ABD ve müttefiklerinin desteği olmadan ayakta kalamazsın. Sana hiç güvenmediklerini herhalde biliyorsun.

Türkiye'deki patronların içinde de sana kızgın olanların sayısı hiç az değil. Yeni-Osmanlılık dış politika onlar için de hüsrana oldu, bazı pazarları kaybettiler, büyük riskler içine girdiler. Üstüne içeride sürekli gerilim çıkarmandan rahatsızlar. Öte yandan, ülke kaynaklarını yağmalamak ve emeği bastırmak konusunda o kadar hırslı çıktın ki, sana bu açılardan toz kondurmuyorlar. Anlayacağın ektiğin gülleri seviyorlar, ama dikenlerini kafana vuruyorlar.

Sıkıştın; Putin'e, ABD emperyalizmine,

Türkiye'nin patronlarına istediklerinden fazlasını vermenin peşindesin. Dedik ya, işin zor, o kadar delik açıldı ki iktidarında, bir tarafı onardığında diğer tarafta yeni bir nokta patlıyor. Sana kolay gelsin, özür dilemeye devam edebilirsin.

Biz ise bildiğimiz yolda devam edeceğiz. Esad ailesiyle tatile çıktığında, Putin'le aran henüz bozulmamışken de biz seninle, senin temsil ettiğin düşünce yapısı ile ama en önemlisi seni var eden, başa getiren kapitalist düzenle kavgalıydık. Çünkü sen zenginleri biz yoksulları, sen gericiliği biz ilericiyi, sen sermayeyi biz emeği savunuyoruz.

Rusya ile gerilimin azalmasından biz de hoşnutuz elbette, ama Rus kapitalizmin temsilcisi Putin ile dostluğunuz bizi ilgilendirmiyor, bizim muhababımız Rusya'nın emekçileridir, onlarla dostluğumuz sahte değildir ve düşmanlık aklımıza bile gelmez.

Putin'den, İsrail'den özür dileyebilirsin, bize özür filan sökmez.

Kim senin suç dosyasını sümen altı etmeyeceğiz. Dostlarını satarak kurtulamazsın. Biz kindar değiliz, ama halka karşı işlenen suçlar özürle geçiştirilmez. Hesap vereceksin ve bu düzen değişecek!

Suriyelilere vatandaşlık hamlene gelince...

İrkçılık, milliyetçilik sizin dünyanıza ait değerlerdir. Biz başkalarına benzemeyiz. Senin dahil olduğunun gerici ittifakın politikaları yüzünden yurtlarından olan Suriyelileri "istemiyoruz" demeyiz. Önemli bir bölümü yoksul, emekçi Suriyeli mülteciler için en iyi çözüm kuşkusuz Suriye'deki emperyalist komplonun bütünüyle çökmesi ve onların kendi ülkelerine dönmeleri. Ancak bunu çeşitli nedenlerle yapamayacak olanların Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı olmasının önüne bir engel çıkartılmasını kabul edemeyiz.

Bizim izin vermeyeceğimiz, engel olmak için mücadele edeceğimiz, Suriyeli mültecilerin ucuz işgücü olarak kullanılmak istenmesi, onların dinci terör örgütlerine kaynak olarak görülmesidir. Suriye'nin yoksullarını senin insafına ve demagojine bırakmayacağız.

Bu ülkeyi asla!

KOMÜNİST PARTİ

BOYUN
EĞME

Huzur arayan huzur bulamaz

“SURIYELİLER GELDİ, HUZURUMUZU BOZDU; AKP ÇİZGİSİNİ DEĞİŞTİRDİ, HUZURUMUZ DA BOZULDU; KÜRTLER AYAKLANDI HUZUR KALMADI; SOLCULAR, DEVRİMCİLER DERSEN, ZATEN HİÇ HUZUR VERMİYORLAR; İŞİD OLMASA HUZURA KAVUŞACAĞIZ” BUNLARI SÖYLEYENLER HİÇ HUZUR BULAMIYOR. ÇÜNKÜ “HUZUR” ARAYIŞI, EN ÇOK ÜLKEYİ KOCA BİR HUZUREVİ RAHATLIĞIYLA YÖNETMEK İSTEYENLERE YARIYOR.

AKP 2002’de aynı “huzur” arayışını istismar ederek iktidara gelmişti. Koalisyonlar, ülke yönetimindeki çekişmeler, Ecevit’e Anayasa kitapçığı fırlatan Sezer, 3 partili koalisyonda yolsuzluk kavgaları... AKP’yi iktidara getiren seçimin ardından düzenin sözcüleri yine memlekete “huzur” müjdeliyordu. Tek partili güçlü hükümet, sorunları seri bir biçimde çözecek, vatandaşları huzursuz eden çatışmalara son verecekti. “Çözüm süreci” de aynı şantaja dayanıyordu. “Kürtlerin geleceği ne olacak” ya da “Kürtler ve Türkler birlikte yaşayabilecekler mi? Ülkenin bütün bölgelerinde eşitlik ve adalet hakim olacak mı?” gibi soruları boşverip, güçlü hükümetin çözüm sürecinin pazarlık masasında sonunda tüm ülkeye huzur getireceğine odaklanabiliydik. Hem bu sefer ABD ve AB gibi iki büyük güç de bize huzur vaat ediyordu.

Huzur çok şey demek. Ani bastırılan ekonomik krizde işini kaybetmemek, patlayan bombaların birinin alevi ile yanmamak, bomba patladı diye ayağı kesilen turistlerin boşalttığı piyasada iflas etmemek...

Ve huzurun bir bedeli var. Küresel krizin “teğet” geçmesini sağlayan kaynağı belirsiz para, huzur veriyor ama koca bir halkın geleceğini ipotek altına alıyor. Katar dolarlarıyla huzur bulan ekonomi, petrol şeyhleri ile birlikte körüklediği Suriye yangınında alev alıyor.

“Hükümet düşerse işsiz kalırım” diye düşünerek verilen oyun bedeli var: Seçilir seçilmez yaptıkları ilk şey, iş güvencesinin son kırıntılarını tarihe karıştıracak yasaları çıkarmak oluyor.

“Huzur” bağımlılık yapıyor. Huzur bulmak adına atılan adımlar, ülkeyi sürekli bir uçurum huzursuzluğuna mahkûm ediyor.

Şimdi yine “huzur” vaadedenler,

“normalleştirme” uzmanları ortalığı kapladı.

Halka bir kez daha çok bilinen o söz söyleniyor: Ne ileri git asıl, ne geride kal basıl!

“İmam hatipler her yeri kaplarken tatsızlık çıkarma. Bırak ehli halletsin. AKP’ye ayar verilsin. O fabrika ayarlarına dönsün. Gerici dalga sakinleşsin. Tüm yapılanlar da yapanların yanına kâr kalsın. Ülkeye gericiliğin çaktığı tüm kazıklar yerinde kalsın, huzur direklerinde halkın beyaz teslim bayrağı dalgalansın.”

Bu ülke yavaş yavaş, sakince bu çamurun dibine kadar gitti. Şimdi temizlenmek gerekiyor.

Kaybedilen her şeyin geri alınması, geriye götürülmüş her şeyin ileri çekilmesi, gericilikle, emperyalizmle ve ırkçılıkla, paranın saltanatıyla hesaplaşılması gerekiyor.

Mücadele etmeyene huzur yok. Huzur mücadelede.

SİVAS'TAKİ GERİCİ SALDIRI ÖNCESİNDE
BUNLARI SÖYLEMİŞTİ

Aziz Nesin'in

BÜYÜK AYDINIMIZIN ÖLÜMÜNÜN ÜZERİNDEN 21 YIL GEÇTİ. GERİCİLER, 6 TEMMUZ 1995 TARİHİNDE ÖLEN AZİZ NESİN'İN CANINI ÖLÜMÜNDEN İKİ YIL ÖNCE ALMAK İSTEMİŞLERDİ. NESİN'İN SİVAS KATLIAMININ HEMEN ÖNCESİNDE 1 TEMMUZ'DA SİVAS'TA KATILDIĞI PİR SULTAN ABDAL ŞENLİĞİ ETKİNLİKLERİNDE YAPTIĞI KONUŞMAYI, NESİN VAKFI'NIN YAYINLADIĞI ÇÖZÜMÜNDEN ALARAK İKİ BÖLÜM HALİNDE YAYINLIYORUZ.

Hepinize saygılarımı, sevgilerimi sunarım.

Mahdum Kuli adında bir Azeri yazar var. Onun 100. doğum ya da ölüm yıldönümünde bir jübile yapılıyor Bakü'de. Nâzım Hikmet'i de çağırıyorlar elbette. O toplantıya gidiyor. Ama Mahdum Kuli hakkında hiçbir bilgisi yok. Toplantıdan önce, resmi toplantıdan önce çağrılı yazarlar kendi aralarında konuşurlarken Nâzım sık sık Mahdum Kuli hakkında bilgiler edinmeye çalışıyor. Ve her konuşmacıdan en can alıcı noktaları saptıyor.

Ve ilk konuşmacı kendisi olduğu için orada öğrendiği Mahdum Kuli hakkında bilgileri dinleyicilere anlatıyor. Fakat dinleyicilerden Mahdum Kuli hakkında en can alıcı noktaları öğrendiği için, onları söylüyor. Zaten daha önceden başka bilgisi yok. Öbür konuşmacılara aşağı yukarı önemli söyleyecek bir şeyler kalmıyor böylece. Yalnız yanlış bir şey yapıyor. Türkçe'de "Mahdum" adı olmadığı için, Mahdum yani "oğul" adı olmadığı için, konuşmasında Mahmut Kuli diyor. Ve Mahmut Kuli'nin, dünyada olmayan Mahmut Kuli'nin hayatını anlatmış oluyor. Şimdi ben, Pir Sultan Abdal için buraya konuşmaya gelirken aynı durumda idim. Elbette Pir Sultan Abdal'ı genel olarak, bir aydın olarak biliyorum tabii, ama bu konuşmaya hazırlıklı gelmem gerekirdi.

Ben programı da bilmiyordum doğrusu. Onun için başka çarem yoktu, kitap aramaya kalktım. Tam buraya geleceğim gün, havaalanında, sağa sola bakarken kitap yerine daha değerli olan Asım Bezirci ile karşılaştım. Aman dedim, bana bir Pir Sultan Abdal kitabı; hemen çantasından çıkardı, kendi kitabını bana verdi.

Ben de Nâzım gibi, yalnız tabii "Mahmut Kuli" demek koşuluyla Pir Sultan Abdal hakkında onun kitabından öğrendiğimi kendi eski bilgilerime dayanarak sizlere aktarmak istiyorum. Önce Pir Sultan Abdal, bu Abdal adı nereden geliyor? Kitapta yazılı değil, ama ben de henüz bilmiyorum. Etimolojik olarak "Abdal" sözü gezgin dervişlere verilen bir ad, ama çok aptal var, bizim öbür aptallar gibi değil, yüzde 60 aptallar gibi değil...

14 yaşımıdaydım. Babam beni Cafer Ağa, Kadıköy'deki Cafer Ağa camisine götürürdü. Bir Cuma günü, demek 14

yaşımda olduğuma göre 64 yıl önce orada imam, hutbeden sonra vaaz ederken, bu abdal konusuna değindi. Onun yorumuna göre, ki ben bugün katılmıyorum ama bir yorumdur. Bimiyorum siz ne düşünüyorsunuz bu abdal sözü için, etimolojik anlamda nereden geldiği konusunda. "Abdal" dedi "Ab-ü Dil'dir; Ab-ü Dil, gönlü su gibi akan anlamına gelir. Oradan doğmuştur, oradan yayılmıştır. Bu sözcük ya da deyim" demişti. Ben hâlâ ona da inanmıyorum.

Gönlü su gibi akan Ab-ü Dil'den abdal olduğu lafına inanmıyorum. Tıpkı şey gibi; bu bizim maydanoz midenovdan gelir, pırasa pürhasadan gelir gibi kaynakları hep Arapça'ya, Farsça'ya bağlamaktan gelen bir yorumdu. Ama böyle; bugün de ben henüz bilmiyorum, tabii sizinizde bilimler

vardır, niçin bu abdal sözü giriyor, "ab-ü dil" doğru mudur, değil midir bilemiyorum, ama doğruluğuna pek inanmıyorum. Bana göre Pir Sultan Abdal'ın iki büyük özelliği var. Asım'ın kitabında 4 ağırlık gösteriliyor. Ama en önemli ağırlığı propagandacı olması, ki Asım buna katılmıyor, ama bana göre bir propagandacı. Ve iyi bir şairin ve iyi bir yazarın başlıca özelliği bulunduğu toplumun ve koşulların propagandasını, ilerici propagandasını yapmasıdır. Ancak bu propagandayı nasıl yaparsa iyi bir şair olabilir.

Sanat ve estetik değeri ağır basan propaganda olursa; yoksa alt propaganda olursa o kupkuru bir şair demektir. Propaganda şairidir, çünkü Türkiye İşçi Partisi bile kuruluşundan sonraki ilk Meclis'e 15 milletvekili gönderdiği zamanki toplantılarında, ev toplantılarında, özel toplantılarında, özel toplantılarında bile "gelin dostlar bir olalım ve tevekkül Taala Allah" diye sonu, dörtlüklerin sonu böyle biten şiirini okurlardı. Demek ki 400 yıl propagandası sürebiliyor ve ona yeni bir yöntem getirmişler. Ama nasıl Allaha, şu koşullarla gelin dostlar bir olalım; efendim, kılıç çalalım filan o koşulda ne olursa olsun, yani sen eşeğini iyi bir yere bağla da sonra Allaha güven. O anlamda bir tevekkül.

Propaganda birinci şeyi bence vasfı propaganda, bugün o propagandanın bize kalan ya da kalması gereken Alevilik propagandası değil, sanat değeri olan propagandadır. Öyle olması gerekir. İkinci büyük yanı kavga şairi olmasıdır. Ki, bu kavga şairi sürmüştür. Kavgalı, kavgacılığı sürmüştür, kendi ölümünden sonra da bugüne kadar sürmüştür. Kötüye karşı savaşım vermektedir. Ve köylü başkaldırılarında, Türkiye'de köylü başkaldırılarında çok büyük etken olmuştur bu kavgacı şair. Pir Sultan

Abdal'ın bir özelliği, birçok Pir Sultan Abdallar olması.

Asım'ın kitabında 4-5 tane filan gösteriliyor.

Sivas konuşması

Bana kalırsa, nereden seziniyorum, çünkü bu kavgacılığı ve propagandasının sürmesi birçok Pir Sultan Abdalların yaşamış olduğunu gösteriyor. Ölümünden sonra da, ölümünden önce de. Ve lejander bir kahraman oluyor böylece. Yani halkın asıl malı olmak, özellikle o dönemde, 15-16. yüzyıllardaki bu anonim şairlerde güç buradan geliyor. Halk onu özümüyor, halkın içinde eriyor ve birçok şairler çıkıyor. Aynı adı taşıyan, bu şu demektir.

Aynı felsefi doğrultuda yazan şairler, oraya herhangi bir şair alınmaz, örneğin Nasrettin Hoca,

söylememiş, yazmamış bile olsa, o doğrultuda o felsefe doğrultusunda -ki fıkralar girebilir bana göre- Pir Sultan şairleri de bizzat tarihsel Pir Sultan'ın asılan Pir Sultan'ın şairleri olamaz, onlardan fazla ek olarak da o doğrultuda, o felsefi doğrultuda, o inançta yazmış şairlerin

şairlerinden oluşur gibi geliyor. Bugün propagandası Alevilik üzerine, fakat bu Alevilik üzerine olan propaganda aslında bir araç olarak kullanmış bunu, yine benim yorumum.

ALEVİLER DOĞRU SÖYLER

Aslında insancılığın propagandasını yapmış ve Alevilik ile hoşgörülük bu nedenle birleşmiş. Aleviğin Türkiye'de ve sürekli olarak hoşgörüyü ortaya çıkarmasının nedeni bana göre muhalefette olmuş olmasıdır. Çünkü muhalefetin şirketlerde olduğu gibi daima yüzde 50'den fazla şansı vardır. Yüzde 51, yüzde 52'dir. Türkiye de hiçbir zaman Aleviler iktidar olmamışlardır. Acaba iktidar olsalardı ne olurdu. Bu bir kuşuktur bende. Çünkü iş iktidarda olmaınca hep muhalefette kalıyor. Şirketlerde olduğu gibi yüzde 51 onda. Onun için muhalefette olan hep doğruyu, kendine göre hep doğruyu söylemişlerdir, hoşgörüde yanılmışlardır.

İktidar olarak iktidar vermek zorundadır. Verebildiği ölçüde.

Ama Aleviler hep muhalefette kaldıkları için hep istemişlerdir, isteyen daha çok haklıdır. En az yüzde 51 hak sahibi olmuşlardır. Tıpkı şirketlerde olduğu gibi bana göre. Aslında konu kaynağı, Aleviliğin kaynağı beni doğrusu hiç ilgilendirmiyor. Size aykırı gelebilir

"PROPAGANDA
PİR SULTAN'IN
BİRİNCİ VASFI
BENCE, BUGÜN O
PROPAGANDADAN
BİZE KALAN YA
DA KALMASI
GEREKEN ALEVİLİK
PROPAGANDASI
DEĞİL, SANAT
DEĞERİ OLAN
PROPAGANDADIR.
ÖYLE OLMASI
GEREKİR. İKİNCİ
BÜYÜK YANI
KAVGA ŞAİRİ
OLMASIDIR. Kİ,
BU KAVGA ŞAİRİ
SÜRMÜŞTÜR.
KAVGALILIĞI,
KAVGACILIĞI
SÜRMÜŞTÜR,
KENDİ
ÖLÜMÜNDEN
SONRA DA
BUGÜNE KADAR
SÜRMÜŞTÜR.
KÖTÜYE KARŞI
SAVAŞIM
VERMEKTİR."

bu düşünce, ama ne yapayım ki böyle, ben Ali ile Muaviye arasındaki 1000 yıl önceki çekişmenin bugün hâlâ sürmesini hiç anlayamıyorum...

Biz ilkokulda iken, Darüşşafaka da okudum. 4. sınıfta Siyer-i Nebi ya da Siyer-i Enbiya denilen bir ders vardı. Din dersi vardı. Aslında din dersi değil de peygamberler tarihi Siyer-i Nebi; Peygamber Nebi, Muhammed Peygamber'in hayatı. Siyer-i Enbiya peygamberler tarihi. Orada bu Muaviye ve Ali çatışması bize çok uzun ders olarak anlatılmıştı, öğretilmişti.

Ve bu dersi veren hoca tabii, Muaviye'yi haklı bulmuyordu, kendisi Alevi de değildi. Zaten Muaviye'yi haklı bulan Türkiye'de Sünniler arasında pek yoktur.

Orada bağnaz, o zamanki bağnaz Alevilerin helalarını Muaviye adına benziyor diye maviye boyattıklarını söylemişti. Çok ilginç bir saptamadır bu. Yani helasının duvarını maviye boyarsa hiçbir ilişkisi yok Muaviye'ye hakaret etmiş olacak. İş bu noktaya kadar gelmiştir ve devam ediyor. Kahramanmaraş Olayları'nda bunu gördük, can almaya kadar bu düşmanlık varabiliyor. Benim çocuklarımdan, vakıf çocuklarımdan bir tanesi, bir kız, Akşehirli bir kız, öğretmen okulunu bitirdi. Sevdiği erkek Alevi. Çok büyük bir olay oldu Akşehir'de, bir Alevi delikanlıyı bir kızın sevmesi. Bir Sünni kızın sevmesi.

Oysa o delikanlı ne Aleviliği biliyordu ne de gerçek Aleviydi. O Sünni denilen kız da ne Sünniydi ne de Sünniliği biliyordu. İki tane Türk insanıydı. Türkiyeli iki insandı. Ve bu, büyük şeylere birçok yerlerde varmıştır, cinayetlere kadar, ama o tatlıya bağlandı, aileler dargın kalmak koşulu ile onlar evlendiler ve üç tane çocukları oldu. Bu bende çok büyük bir izlenim bıraktı. Bu olay etkilemiştir beni. Bu şey hakkında, bu düşmanlık hakkında, doğrusu beni 12 imam da, bu size aykırı gelebilir, bağışlayın beni lütfen çünkü çoğunuz sanıyorum ki Alevisiniz ve benim de bütün inanmış insanlara saygım olduğu gibi Alevilere biraz daha çoktur saygım, neden söyleyim...

ÖNEM VERİYORUM

Çünkü...

Hangi tarihsel neden olursa olsun en çok hoşgörüyü dayanan bir inançtır. Ama dinsel inançlara karşı ve dinsiz bir insan olarak... Bu anlamda, Aleviliği tutmuyorum. İnsancıl yanımı ve hoşgörü yanımı tutuyorum. Ona çok değer ve önem veriyorum. Şii'likle ben onu da anımsıyorum ve muharemlerde 10 Muharrem mi öyle bir şeydir, matem günündeki Şii'likle kaynak olarak Aleviliğin yakınlığı elbette vardır, hatta şöyle diyebilirim. Yanlış da olabilir, ama böyle yanlış bir düşünce var kafamda; Alevilik, Şii'lğin Türkiye'leşmesidir. Türkiye'leşmesidir, çünkü aslında bizim Türkiye Müslümanları, Arap Müslümanlarına benzemiyorlar.

(Devam edecek)

'Gördüklerimi değiştirmek için mücadele ediyorum'

Acil Tıp Teknisyeni Fatih, çalışma hayatına, politik tercihlerine ve ülkemizin bitmeyen sağlık sorunlarına ilişkin görüşlerini bizimle paylaştı.

Acil Tıp Teknisyeni ne iş yapar? Daha doğrusu siz meslek yaşamınızı nasıl resmedersiniz?

2007 yılından beri kamuda acil tıp teknisyeni olarak çalışıyorum. 112 hizmeti verirken bir kaç farklı ilde pek çok hasta insanın evine girip çıktım. Özellikle yoksul emekçi mahallelerinde insanların barınma koşullarının ne kadar sağlıksız olduğuna, hastalıklarına aradıkları çözümlü güvencesizlikten ötürü son ana kadar ertelemek zorunda kalışlarına bu yüzden daha yakından şahit oldum. Birçok "iş kazası"na da şahit oldum. Vakaya gittiğinizde olayın nasıl meydana geldiğini anlamamız pek uzun sürmüyor. Çoğunlukla önlenebilecek fakat patron tarafından güvenlik önlemleri ekstra maliyet olarak görüldüğü için önlenmeyen cinayetler aslında... Şantiyeden aldığımız yaralı taşeron inşaat işçisini nakledecekken şirket yetkilisinin "anlaşmalı özel hastanemize götürürelim" seslenişini duyarsınız. Anlarsınız ki sigortasız çalışıyordur o işçi ve şirket hakkında yasal işlem yapılması içindir bütün çaba. Bir mahalledeki KOAH vakalarının çokluğunun hemen yanı başlarındaki pislik saçan fabrikadan kaynaklandığını bilirsiniz. Sağlık emekçisi bir komünist olmak biraz böyle bir şey sanırım: Görmek, nedenlerini bilmek ve değiştirmek için mücadele etmek...

Sağlık emekçileri ile diğer

"ÖZELLİKLE HASTANELERİ DÜŞÜNDÜĞÜ- NÜZDE, BÜYÜK FABRİKALAR GİBİLER. BİNLERCE KİŞİNİN SİLSİLE ŞEKLİNDE ÇALIŞTIĞI KOLEKTİF YERLER"

İşkollarındaki işçiler temas edebiliyor zaman zaman. Bu açıdan bir dayanışma bilinci nasıl gelişir? Siz bunun olanaklarını nasıl görüyorsunuz?

Doğru, o kadar çok iş kazası, iş cinayeti oluyor ki... Temasımız sadece iş kazaları nedeniyle olmuyor tabii... Tekel işçilerinin direnişinde kurulan revirde; metal işkolunda arkadaşları işten atıldığı için açlık grevine giren işçilerin kontrollerini yaparken; Haziran Direnişi'nde ilkyardım çantalarımızla; 1 Mayıs'larda kurduğumuz ilkyardım ekiplerimizle kol kola, dayanışma içinde olduğumuz güzel örneklerimiz var. Sağlık emekçisi komünistler bu dayanışmanın gelişmesi ve genişlemesini sağlamakla yükümlüdür.

Sizce sağlık alanında en önemli mücadele başlıkları neler? Örgütlenmek neden gerekli?

Sağlık emekçilerine örgütlenebilecek-

leri siyasal bir yapının varlığını işyerlerinde hissettirebilmek ve sınıf bilincini tüm aşamalarda sağlık emekçilerine kazandırabilmek gerekiyor. Engeller çok ama aşılmaz değil. Ayrıca alandaki her engel tersinden bir mücadele başlığı anlamına geliyor. Taşeron/kadro, doktor/yardımcı sağlık personeli gibi ayrımlarla yürütülmesine karşın çok da bölüp parçalanabilir bir alan değil aslında sağlık alanı. Ancak bu parçalanmaya karşı durmak başlı başına bir mücadele konusu... Özellikle hastaneleri düşündüğümüzde, büyük fabrikalar gibiler. Binlerce kişinin silsile şeklinde çalıştığı kolektif yerler ve bu da bir avantaj aslında.

Bir diğer engel toplumda olduğu gibi sağlık alanında da gerici düşünce ve uygulamaların hızlı bir biçimde örgütleniyor olması. Buna karşı da ilerici olanların örgütlenmesinden ve örgütlü mücadele etmesinden başka çaremiz yok.

Deniz hemşire'ye göre mesele bunu anlamak: 'Bizi birleştiren şeyler var'

Sağlık hizmeti deyince hemen akla hastaneler geliyor. İnsanların hasta olmalarının önlenemeyip, hasta olduktan sonra "bakılıyor" olması tam da sistemin istediği şey. Maalesef toplum buna alıştırdı. "Bana aşı yapılmıyor" ya da "Benim çalışma koşullarımda sağlığımı gözeten önlemler yok, iş güvenliğim yok" gibi cümleleri hiç duymayız hatta bu taleplerle sağlık hizmeti almak söz konusu değil artık.

Hastaneye alınan malzeme en ucuzu olmalıdır, hele ki kamuda çalışıyorsanız bunu çok iyi anlar ve gözlemlersiniz. Niyeye? Elbette "Devletimize yük olmamak için". O

malzemelerden dolayı ortaya çıkan hastalıklar, insanların sakatlığı ya da ölümü onu kullanmayı beceremeyen personelin hatası olarak görülür her zaman. Dolayısıyla o personel mümkünse hasta ya da hasta yakınları tarafından bizzat cezalandırılmalıdır. Böylece devlet ya da patron, hastanelerde çalışan işçiler ile hastaların arasından çekilmiş olur. Sorumluluğunu da yükümlülüğünü de başkalarına bırakır. Hastalar sağlık emekçilerine karşı, sağlık emekçileri de hastalara ve hasta yakınlarına karşı bir çekişme içinde bulur kendini sürekli. Oysa asıl muhatap ikisi de değildir. Komünist bir sağlık emekçisi

olarak bizler bulunduğumuz yerlerde görevimizi en iyi şekilde yapmak, sağlık hizmetinin düzgün ve hakkaniyetli verilmesi için çaba harcamak durumundayız. Bu hakkaniyet arayışı ve komünist ahlakın gerektirdikleri nedeniyle genellikle en güvenilir kişiler olma çabamız oluyor, olmalı. Meslekler arasındaki gerilimi kaldırmak ya da en aza indirmek ve iletişimi sağlamak da bizim diğer önemseydiğimiz bir başlık. Doktorla hemşireyi, laborantla teknisyeni son kertede birleştiren şeyler var, bunları öne çıkarmak, belirginleştirmek durumundayız. Tabii, idareciler tarafından pek

sevilmediğimiz gerçek. Bu sadece bir "bizimle değilsin"dan fazlasıdır. Önce işlerin en yoğun olduğu yerlere veriliriz. İş ile yılmayacağımızı anlayınca çeşitli şekillerde mobbinge maruz kalırız. Bu da yetmezse görevlendirmeler gelmeye başlar. Sistemin bekçilerinin anlamadığı şudur; bizi de kendileri gibi sanırlar ama değiliz. Bizim için hemşire her yerde hemşire, doktor her yerde laboranttır. Çünkü bizler üzerlerimizdeki mesleki kimliği çıkardığımızda komünistizdir. Gittiğimiz ya da olduğumuz her yerde hakkaniyetin sağlanması, yanlışları düzeltilmesi için çalışırız.

Bir anadan doğmuş gibiydik...

Sevgili Dostum,
Çabuk geçmiş on üç yıl... Oysa ne zordu on üç yaşımıza gelmek, geçmek bilmezdi yıllar. Hemen büyüyelim, istediğimizi yapalım istedik. Yaşlandıkça çabuk geçiyor herhalde yıllar. Tam bu sene yapacağım dediğin şeyin üzerinden on yıl geçiyor göz açıp kapayıncaya kadar. Kucağına aldığın Ege'yi görse tanımazsın, ben bile tanıyamıyorum bazen. Onunla birlikte çektiğin en güzel fotoğrafın buzdolabının üzerinde. "Selfie" olayını o yıllarda başlatmıştın, küçük kameralarla, tek elinle sarkarak çektiğin fotoğrafları anlatırken kıskanarak dinlerdim seni. Yeğenlerin de büyüdü, Doğa birkaç senedir seni daha çok merak ediyor. Yazıyor senin gibi. Senin çok fazla tanımaya fırsat bulamadığın genç adam seni tanımaya çalışıyor. Ben de yanımızdan geçip giden bu genç insanlara seni anlatmaya çalışıyorum yılda bir kez. Seni bahane ediyorum, "bizi" anlatıyorum anlayacağın.

Son iki yıl kolay geçmedi. Seksenli yılların terbiyesi olmasa geçemeyebilir-dik de. Eskiden de hatırlarsan, ki fil hafızasına sahiptin, önceden gördüğümüz bir zayıf noktayı anlatmaktan yılmazdık ama anlaşılmadığında da sert tartışmaların kapısını kapatmazdık. Şimdilerde o hakikat kapısını çok açık tutmuyorum. Hakikatin, çplaklığı ve sertliğine hazır olmayan tartışma ortamları internetin referansına teslim ediliyor kolayca. Sakalımdaki beyazlara güvenerek verdiğim uzun vaazları da kısalttım iyice. Genç yoldaşlarımızın, dinleme ve anlama süreçlerini, her şeyi bilme kılıcıyla kendilerine göre kısaltmalarını en zorlandığım konulardan biri.

Bizim kendimize göre bir bilmişliğimiz vardı ama mazeretimiz de vardı. Zaman dardı, kaynak azdı ve en önemlisi birçok sorun "konspirasyon perdesi" altında görünmezdi. Şimdi her şey ortada. Yaptıkların da yapmadıkların da görünür durumda. Çok zor anlayacağın. Kendi aramızda TKP-İleri örgütünün çok sıkı bir örgütsel örgüsü var sanırdık. SSCB'nin ipiyle örülen kumaş hemen çözüldü, bir kısmına şahit oldun. Doğruda durmanın eskiye bağlı kalmak anlamına geldiğini sananlar ile eskiye küfretmek rekabet ediyor. Bizim İleri örgütü tarafı genelde daha özgürlükçü ve muhalif tutum alma eğiliminde. Bazıla-

rını tanımasam... neyse o kadarını da "biz"e yapmak istemiyorum. Sadece TKP adından beslenme gayretinde olanların nasıl bir çözülme yaşadıklarını görmemesi ise bunca yıl nasıl bir körlükle geçmiş diye düşündürüyor insana. Haklısın. Bizim ayrılma görüşmelerimizde bu likidasyonun izlerini görmüştük. Her üst görüşme, kalan bir kaç ip de koparmıştı.

Genç yoldaşlarımıza hatırlatayım: TKP adından beslenmeye çalışmayın. Yaptığınız ve yaşadıklarınız ile TKP adını güçlendirin. Kolaycılığı bırakın, partiden almaya değil vermeye gelin. TKP, sizin iyiliğiniz ve doğruluğunuz kadar büyür, saygınlık kazanır. TKP, dostlarınızın ve yakınlarınızın gözünde sizin çalışkanlığınız kadar inandırıcı olur. Daha önceki mektuplarımda yazmıştım sevgili Uğur, neredeyse hata yapma hakkımızın dahi elimizden alındığı bir gençliğimiz oldu. Bazen bozma ya da deneme şansımızın olmadığı birçok zorunlulukla açıldık

hayatı. Yaşadığımızı hayat dedik.

Sevgili genç yoldaşlarımıza hatırlatayım tekrar "bizi" bahane ederek: Hata yapmayan kişi pek bir şey de yapmıyor zaten. Mesele, hata yapmak değil hatasına aşık olmak. Mesele, samimi olmamak. Mesele, kendi yalanlarımıza inanmak, her sorunu kendi dışımızda görmek, "zaten ben söylemişim" demek. Bunları yazınca ya da okuyunca onaylayıp, yine de "biz"den bağımsız olarak anlama alışkanlığımız mesele.

"Biz" olmanın birçok zorluğu olduğunu çok konuştuk Uğur. Görünmeyi ve fark edilmeyi istemek, hele genç yaşlarda istemek kadar doğal bir şey olamaz. Açıkçası sen de ben de, fark edilmeyecek gibi değildik çevremizde. Yine de kendimizle hesaplaşmadığımız bir gün olmadı. Biz olmanın başka bir yolunu bilmediğimizden belki de. Hem kendi rengimizi kaybetmeden hem de renklerimizimizi karıştırıp ne olacağını görme merakından vazgeçmedik. Karışmayı, kendinden daha fazla olmayı göze almadan nasıl olacağını bilmediğimizden belki de. Haksızlık ve kötü yöneticilik de önemli gündemlerimizden biriydi. Sorumluluğu sadece yöneticimize bıraktığımız, sözümüzü sakındığımız bir dönemi hatırlamıyorum. Örgütü kendimizden menkul görmediğimizden herhalde.

Laf uzadı yine... Uzun yazılar okunmuyor artık. Her şeyin bir kısa yolu var. Bir tek devrim çok uzun bir yol olarak görülüyor. Hemen yarın, hemen yanı başımızda olsun isteniyor her şey. Her şeyin özeti makbul, emek vermenin zahmetine katlanmak akıl işi değil.

Tamam, ihtiyarların arasına karışmak garip geliyor değil mi? Gülen gözlerinle bakıp en genç halimizle muziplik yapmaya hazırsın biliyorum. Özledim bitmeyen hırsını, aptal inatlarımızı, çalınacak kapını.

Güzel çocuklardık be Uğur'cuğum. Ağlamayı ama en çok da gülmeyi bilirdik. Acıyı ama en fazla umudu bilirdik. Dostluğu ama en çok da kardeşliği bilirdik. Ne bileyim, sanki bir anadan doğmuş gibiydik. Ne bileyim...

■ Tunç Tatoğlu

2 Temmuz 2003'te
kaybettiğimiz yoldaşımız
Uğur Uluocak

VARŞOVA'NIN ARDINDAN NATO ZİRVESİ

NATO ve dünya halleri

Varşova'da toplanan NATO zirvesinin merkezinde Rusya meselesi yer aldı. Zirvede Polonya'ya bin ABD askeri yerleştirilmesi kararı tartışılırken, bu askerlerin "Rusya'nın saldırganlığına karşı" yerleştirileceği söylendi. ABD'nin Rusya karşıtlığını ve bölgedeki gerginlikleri artırmak istediği görülen zirvede, özellikle Fransa ve Almanya'nın çatlak sesler çıkardığı görüldü. Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande, NATO'nun "Avrupa'nın Rusya'yla ilişkilerinin nasıl olması gerektiğine dair sözü olmaması gerektiğini" söylerken, Rusya'nın Avrupa'nın "karşıtı" veya "düşmanı" olmadığını belirtti. Ancak kimi itirazlara karşın zirvede alınan kararlar gerginlikleri ve silahlanmayı artıracak nitelikte oldu. Rusya'dan yapılan açıklamalardaysa, Rusya'nın Avrupa için tehdit teşkil etmediği, NATO'nun "olmayan" bir tehdide karşı koymaya çalıştığı öne sürüldü.

NATO'NUN RUSYA VE ÇİN'E KARŞI ORTAK STRATEJİSİ

Rusya'nın Ukrayna başta olmak üzere bölgedeki adımlarını "tehdit" ve "saldırganlık" olarak gösteren ABD, başta Polonya ve Baltık ülkeleri olmak üzere bölgedeki sağ iktidarlardan da destek alıyor. Örneğin Polonya Cumhurbaşkanı Andrzej Duda, Atlantic Council'de yayımlanan görüşünde, NATO'nun "barışı savunmak için kurulduğunu" öne sürerken, buna karşın Rusya'nın bir siyaset yöntemi

NATO ZİRVESİNDE KONU BİRAZ RUSYA BİRAZ ÇİNDİ. ASIL KONU İSE NATO'YU OLUŞTURAN GÜÇLERİN BİRBİRLERİYLE İLİŞKİLERİ, GERİLİMLERİ VE BİRLİKLERİYDİ.

olarak "silahlı saldırganlığı" kullandığını iddia ediyordu. Rusya'yı kuşatmak için bölgede pek çok üs kuran ABD'ye yardımcı olan bu yönetimler, Rusya sınırına giderek yaklaşan ve savaş hazırlığı denebilecek askeri tatbikatlar için de bu "saldırganlığı" gerekçe gösteriyor.

Varşova'da gerçekleşen NATO zirvesinde esas konu Rusya olsa da, NATO aynı taktiği yalnızca Rusya'ya karşı değil, Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı da uyguluyor. Rusya'nın güvenlik alanı olarak gördüğü ve NATO'nun faaliyet göstermemesini istediği doğu Avrupa'da askeri varlığını artıran NATO, benzer biçimde Çin'in kendisine ait olduğunu söylediği Güney Çin Denizi ve bölge adaları yakınlarına savaş gemileri göndererek, bölgede gerilimi artırıyor. Çin'in bölgedeki egemenliğini sorgulayan ABD, burada da doğu Avrupa'da yaptığı gibi kendisiyle Çin'e karşı ittifak kurabilecek ülkelerle anlaşılıyor. Çin'in çabalarına karşın Vietnam, Filipinler, Güney Kore, Avustralya ve Japonya başta olmak üzere pek çok bölge ülkesi ABD'nin yanında yer alarak Çin'i kuşatan bir blok oluşturuyor. ABD'nin bu bloğun varlığını kendi başına yeterli bulmadığı, Japonya'nın yeniden militarizme yönelmesinin de aralarında

bulduğu çeşitli adımlarla bölgede gerçek bir savaş hazırlığında olduğu görülüyor. Bu sebeple zirvede aynı yoğunlukta konuşulmasa da zirvenin Çin için de büyük önem taşıdığı söylenebilir.

ABD NE İSTİYOR?

ABD'nin küresel stratejisini belirleyen pek çok unsur olsa da (Güney Çin Denizi ticaretinin iktisadi önemi gibi), bu stratejinin ana belirleyenin ABD sermayesinin ihtiyaçları olduğu görülüyor. Yeni bir "Soğuk Savaş atmosferi" yaratmak isteyen ABD, kendisine güvenlik başta olmak üzere her konuda bağımlı uydularının olduğu bir dünya düzeni kurgulamayı amaçlıyor. Bu sayede pek çok alanda kaybettığı rekabet avantajını, güçlü olduğu silah sektörüyle örtterek, küresel gücünü korumayı planlıyor. Ancak ABD'nin bu stratejisi pek çok zayıflık taşıyor. Her ne kadar, Rusya ve Çin korkusu taşıyan kimi ülkelerle bu ilişkiyi kurabilse de somut koşullar ABD'nin hedeflerinin gerçekleşmesinin önüne geçiyor.

Rusya-Türkiye ilişkilerindeki iyileşmenin, Rusya'nın Avrupa Birliği içerisinden gelen Rusya'yla ilişkileri yumuşatma mesajlarını görmezden gelmeyeceğinin işareti olduğu düşünülebilir. Almanya ve

Fransa'dan yapılan açıklamalar, Rusya'yla anlaşmaya vararak uzlaşmanın, karşılıklı silahlanmadan daha iyi olduğu yönünde, benzer biçimde Vietnam ve Filipinler yönetimi Çin'in kimi tavizler vermeyi kabul etmesi durumunda, Çin'le karşı karşıya gelmemeye razı görünüyor veya Güney Kore, Japonya'nın yeniden silahlanmasındansa, Çin'le uzlaşmanın daha iyi olduğunu düşünüyor. Dahası, Çin'in kurduğu Asya Altyapı Yatırım Bankası'na ABD'nin itirazlarına rağmen aralarında Almanya, Fransa, İngiltere, İsrail ve Avustralya'nın da bulunduğu pek çok ABD müttefiki katılma kararı almıştı. Bu kararın arkasında da siyasi değil iktisadi sebepler yatıyordu. Söz konusu ülkeler, Çin'le "iş yapmanın" cazibesinden kaçmamıştı. Benzer biçimde Afrika'da da pek çok ülkeyle temas kuran Çin, milyar dolarlık altyapı anlaşmalarıyla pek çok ülkeyi yanına çekmeyi başardı. ABD'nin Varşova zirvesinde buna karşı atabildiği adımsa, "NATO'nun Afrika'daki varlığını güçlendirmek" olabildi.

Her ne kadar Rusya ve Çin gerçek anlamıyla kapitalizme alternatif ekonomik model önermiyor olsa da, bu ülkelerin iktisadi yaklaşımlarının ABD'nin istediği doğrultuda olduğu da söylenemez. Örneğin başka ülkelerin her türlü korumacı önlemine karşı olan ABD, Çin'i açık pazar olmayı kabul etmemesinden dolayı cezalandıramıyor. NATO'nun askeri kuşatması da Çin'in iktisadi hamlelerinin uygun karşılığı olamıyor.

AB VE NATO'NUN GELECEĞİ

ABD politikalarının ötesinde NATO'nun bir "birlik" olarak varlığını sürdürmesi giderek zorlaşıyor. İngiltere'nin

Avrupa Birliği'nden ayrılmasının, Avrupa için ortak bir savunma politikası geliştirilmesini daha da zorlaştırdığı ortadayken, sorun bununla da sınırlı kalmıyor. ABD içerisinde Avrupa'nın güvenliğini ABD'nin üstlenmiş olması bir süredir tartışmaya açılmış durumda. Her ne kadar bu durum ABD'yi Avrupa'nın güvenlik politikalarında karar verici duruma getirse de, bunun maliyetinin katlanmaya değer olup olmadığı sorusu yüksek sesle soruluyor. Özellikle ABD'de yaklaşan başkanlık seçimlerinde Donald Trump ve Cumhuriyetçi Parti'nin önemli bir bölümü, ABD'nin artık Avrupa'nın savunma masraflarını üstlenmemesi gerektiği fikrinde. Buna AB içerisinde birliğin kendi ordusu olması gerektiğine dair seslendirilen görüşler de eklendiğinde, kuşkusuz olarak bildiğimiz haliyle NATO'nun sonu gelebilir.

Benzer biçimde NATO'nun yalnızca Rusya'yı kuşatma maksadıyla Gürcistan'ı birliğe dahil etmek istemesi gibi girişimleri de nihai olarak NATO'nun istikrarsızlığına katkıda bulunacaktır. Her ne kadar NATO, Soğuk Savaş döneminde Sovyetler Birliği'ne karşı kurulmuş olsa da, NATO'yu mevcut haliyle bir arada tutacak şey Rusya karşıtlığı gibi tekil bir hedef olamaz. Bu sebeple bu birliğin bu hedef gözetilerek genişletilmesi de, aralarında ABD'nin yakın müttefikleri de bulunmak üzere Rusya'yı eski anlamıyla "düşman" olarak görmeyen ülkelerin, NATO'dan kopuşlarına veya birlikle ilişkilerinin zayıflamasına yol açar.

NATO'nun tüm savaş hazırlıklarına karşın, savaşta "karşı taraf" olarak dü-

şünülen Rusya-İran-Çin eksenine "gönülsüzlük" hâkim. Uygun koşullar sağlandığında anlaşmaya hazır bu üç ülke, sınırlarında artan askeri yoğunluğa karşın ABD'nin aradığı fırsatı bulmasını engelliyor. İran ile varılan nükleer anlaşması ve Rusya ve ABD arasındaki görüşmeler düşünüldüğünde, NATO'nun bir takım tavizler alabileceği ve barışın sürebileceği görülüyor. Ancak sorun, sürececek barışın ABD lehine olmayacak olmasında. Örneğin, İran'ın yeniden uluslararası sistemin "olağan" akışına dahil edilmesiyle birlikte güçlenmesi, Rusya'nın Avrupa'yla yeniden ticarete başlaması, Çin'in bölgede yeni müttefikler kazanması gibi olasılıklar, ABD'nin gözünü korkutuyor.

Barış yoluyla istediğini alamayacak olan ABD'nin, her türlü provokasyonu denemesi ve askeri müdahaleler için fırsat kollaması beklenebilir. Ancak yüksek perdeden bir karşılaşma için henüz koşullar olgunlaşmamış durumda.

NATO'nun kurulduğu dünya ile bugünkü dünya arasındaki farklar bir kez daha su yüzüne çıkıyor. Rusya ve Çin ile askeri karşılaşma için somut koşulları bulamayan ABD'nin, mevcut müttefiklerini bu ülkelerin ekseninden uzak tutması da zor görünüyor. Varşova zirvesi bize ortak çıkarlar olmadan ortak politika yürütülemeyeceğini bir kez daha gösteriyor.

Ve tabii, kapitalist dünyada ortak çıkarların dayandırılacağı ideolojik ortaklıklardan ya da ayrılıklardan söz edilemeyeceğini...

■ Tulga Buğra Işık

KEMAL OKUYAN

Suriyelileri Erdoğan

Bir ülke düşünün... Çok satan "muhalif" gazete, günlerdir Suriyelilere karşı en pespaye, en rezil, en aşağılık manşetlerle insanları "vatan savunması"na çağırıyor. Zaten her zaman en pespayenin, en rezilin, en aşağılığın sözcüsüdür; lakin epey bir insanın, kendisine "solcu" diyenlerin bile hislerine tercümandır. Tehlike büyüktür.

O kadar büyüktür ki, biz Türk-Kürt çatışmasından korkarken, şimdi yeni bir "düşmanlık" kapıdadır ve herkes bunun üzerinden hesap yapmaktadır. Erdoğan'ın kafasında elli bin hesap var Suriyelilere dair; Erdoğan'ın işini kirli bir zeminde bitirmek isteyenlerin de öyle...

Ve kolay, alabildiğine kolay... "Kadınlarımızı sarkıntılık ediyorlar", "hırsızlık yapıyorlar", "gürültücüler"...

"Bunlar IŞİD'ci" yakınmasını saymıyorum bile.

Suriyelilerin arasında böylelerini bulmak zor mudur? Değildir. Oradan oraya sürüklenen, açlığa ve horlanmaya zorlanan insanlardan gelişkin bir ahlak (o ahlakın standartları konusunda anlaşsak bile) beklemek saçma değil mi? Üstelik bu insanların arasına her tür istihbarat ve suç örgütü (ticari olanları da katıyorum) yerleşmiş durumda, kimin kim için çalıştığı belli değil. Ne olacağını sanıyordunuz?

Ancak mevcut Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları arasında kadınlara ve çocuklara tecavüz eden barbarlar ellerini kollarını sallayarak dolaşmıyor mu? Hırsızların sultanı bizde değil mi? IŞİD ve benzerlerine bu ülkeden kaç militan gitti? Bu ülke Çeçenistan'dan, Pakistan'dan, Libya'dan, Afganistan'dan gelen kaç teröristi himaye etti?

Suriyelilere düşmanlıkla bu iş çözülmez. Bu ülkede bulunan Suriyelilerin içindeki gerici unsurlarla mücadele bizim gericilerimizle gerçek bir mücadeleyle mümkündür ve bu mücadele Suriyelilerin hakkını korumadan, onları gerektiğinde eşit bir yurttaş gibi görmeden başarıya ulaşmaz.

Bu tavırda romantizm yok, duyarlılık gösterisi filan da yapmıyoruz, böyle şeylere zerre itibar etmeyiz, Suriyelilere ya da başka bir halka güzelleme yapmayız; her ulusun içinde iyiler-kötüler vardır. Ve biz insanları öncelikle sınıfsal aidiyetine göre tasnif ederiz. Sömürücü, başkalarının sırtından geçinen, parazit Suriyelilerle aynı özellikleri taşıyan Türkler ya da Kürtler ya da Ruslar hiç fark etmiyor; karşı cephede onlar var.

Milyonlarca Suriyeli'yi "bunlar AKP'nin milisleri olacak" diye Erdoğan'ın kollarına itmek, insafsızlığın yanı

sıra yangına körükle gitmektir.

Burada ırkçılık var, mülkiyetçi ideolojinin en pespayesi var, çirkin hesaplar var.

Bu ülkede öncesini bir kenara bırakalım, şu son 150 yıllık kesitte, başka bir ulusun, etnik topluluğun acısını, trajedisini toprağa tahvil etmiş kaç kişi yaşıyor? Kaç kişi "sonradan yerleşmiş", bir düşünün. İyi düşünün!

Erdoğan'ı Suriyelilerle köşeye sıkıştırmak ise, mümkündür ama hayırlı bir sonuç vermez. İrkçılıktan, iç savaş naranlarından, yoksulu yoksula kırdırmaktan sadece kötülük çıkar.

Hiç bitmiyor... Gün gelecek gerici-piyasacı-NATO'cu Erdoğan'dan gerici-piyasacı-NATO'cu bir perspektifle kurtulmak için son yıllarda ne dolaplar çevirdiğini ayrıntısıyla yazacağız. Uluslararası tekeller birbirini yiyor, herkes birbirine karşı pozisyon alıyor ve Erdoğan bu den-

“ TÜRKİYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLARI ARASINDA KADINLARA VE ÇOCUKLARA TECAVÜZ EDEN BARBARLAR ELLERİNİ KOLLARINI SALLAYARAK DOLAŞMIYOR MU? HIRSIZLARIN SULTANI BİZDE DEĞİL Mİ? IŞİD VE BENZERLERİNE BU ÜLKEDEN KAÇ MİLİTAN GİTTİ? BU ÜLKE ÇEÇENİSTAN'DAN, PAKİSTAN'DAN, LİBYA'DAN, AFGANİSTAN'DAN GELEN KAÇ TERÖRİSTİ HİMAYE ETTİ? ”

İKİ YAŞINDAKİ BEBELERE TÜRBAN TAKILMASINA SES ETMEZSEN SURIYELİ GÖÇMENLERİN BİR BÖLÜMÜNÜN ZORLA ÇARŞAFA SOKULMASINI ENGELLEYE- MEZSİN.

n'a teslim etmek...

İzmir'deki büyük koalisyon

İzmir'de AKP ve CHP'yi birbirine sermaye bağlıyor. Her yerde olan, burada kabak gibi ortada. Çünkü İzmir'de CHP'yi hiç lafını sakınmayan, kenti en yamyam sermaye gruplarına peşkeş çeken, "laik duyarlılığı" olan insanları "bana mahkûmsunuz"la esir almış ve birkaç yıl daha müdahale edilmezse İzmir'i geri dönüşsüz bir yıkıma doğru sürükleyecek biri temsil ediyor.

"Bir daha aday olursa AKP kesin kazanır" diyen sayısız insan var. Oysa AKP İzmir'i zaten kazanmış durumda. Mesele Kocaoğlu'nun Binali sevdalı olması filan değil İzmir'i sermaye sınıfının tamamen işgal ettiği ve yağmaladığı bir kent haline getirmek için AKP ile Büyükşehir Belediyesi derin bir işbirliği içinde.

Ve Suriyeliler başlığında olduğu gibi, bu konuda da sermaye "laik duyarlılığı" zayıf noktasından yakalıyor. Efendim İzmir geride kalmış, köhnemiş, yatırım gerekiyormuş, İstanbul örnek alınmalıymış...

Körfez'in altından üstünden yollar geçirecekler, Kültürpark'a binalar inşa edecekler, sağa sola marina yapacaklar, her boşluğa devasa AVM'ler konduracaklar ve İzmir İstanbul'u yakalayacak!

Laik duyarlılık yetmiyor İzmir'i savunmaya. Ama hatırlatalım bu yeni dalga sermaye saldırısını durdurulmazsa İzmir'de laik duyarlılık filan da kalmaz.

Elde Sözcü, Suriyeli kovalamak kolay; Aziz-Binali ortaklığının İzmir'i yok edecek planlarına karşı çıkmak asıl mesele.

geler içinde ve Türkiye'de AKP karşıtları (solun bir bölümü dahil) bu dengelerin dışına çıkmakta isteksiz olduğu için her defasında kurtuluyor.

Mesele Erdoğan değil, bu dengeler.

Ve belli ki, Suriyeliler başlığında büyük fırtına kopacak.

Buyrun vatan savunmasına! Breh breh breh...

Suriyeliler gericiymiş.

İki yaşındaki bebeklere türban takılmasına ses etmezsen Suriyeli göçmenlerin bir bölümünün zorla çarşafa sokulmasını engelleyemezsin.

İmam Hatipler Kapatılsın talebini haykıran komünistlere "şşşt, sizin yüzünüzden bizi dinsizlikle suçluyorlar" dersin, Suriyelilerin yerleştirildiği kamplardaki gerici-ideolojik eğitimi engelleyemezsin.

Sonra...

Pis Suriyeliler!

**BİZ İNSANLARI
ÖNCELİKLE
SINIFSA
AİDİYETİNE GÖRE
TASNİF EDERİZ.
SÖMÜRÜCÜ,
BAŞKALARININ
SIRTINDAN
GEÇİNER, PARAZİT
SURIYELİLERLE
AYNI ÖZELLİKLERİ
TAŞIYAN TÜRKLER
YA DA KÜRTLER
YA DA RUSLAR HIÇ
FARK ETMİYOR;
KARŞI CEPHEDE
ONLAR VAR.**

FUTBOL SAHALARINI PİYASANIN GÜVELERİ BASTI

Endüstriyel futbol çağı : Nostalji ve gerçek

HALKLA VE DÜZENLE AYNI ANDA İLGİLİ HER KONUDA OLDUĞU GİBİ FUTBOLDA DA TOPTANCI GENELLEMELERDEN, GÖZDEN ÇIKARMADAN UZAK DURALIM AMA ENDÜSTRİYEL FUTBOL GERÇEĞİNİ GÖRMEZDEN GELMEK, NOSTALJİ YÜKLÜ HAYALLERLE GERÇEĞİ PERDELEMELİK HİÇ DOĞRU OLMAZ.

Sanayi devriminin ilk dönemlerinde, bir işçi sınıfı oyunu olarak gelişen ve yayılan çağdaş futbol, şimdilerde kapitalizmin en popüler spor branşı haline gelmiş görünüyor. Özellikle, 1980'li yıllarda ortaya çıkan liberalleşme dalgası ile beraber futbol, piyasa hakimiyetinin altında olmanın ötesine geçti ve önemli bir piyasa haline geldi. Şimdi tüketim ideolojisinin salgılanması ve tüketici davranış kalıplarının inşası, taraftarlık kavramının 'müşterilik' halini alması ve kulüplerin gelir kaynakları yapısının değişmesi ile 'rüşeym' halindeki saf ve doğal yapısından oldukça farklı bir konuma savrulmuş durumda. Bu sebeple, futboldan söz açtığımız her anda, kültürel, sosyolojik, iktisadi ve politik bir çok başlığı aynı cümlede kullanıyor, verimlilik, kârlılık, rekabet, sponsorluk ve daha birçok serbest piyasa teriminin öne çıkarılmasına şahit oluyoruz. Boniface, "Futbol, küreselleşmenin demokrasiden, piyasa ekonomisinden ya da internetten kesinlikle çok daha fazla ilk örneğidir" çıkarımı ile vurguladığı futbolun 'yenilenen' gücünün, sermayenin ve futbolcuların dünya ölçeğinde dolaşımının önünün açılmasının da yadsınmaz etkisi ile birleştiğinde, ne kadar geniş bir alanda ses getireceğini işaret etmektedir. Bu alanın genişliği hiç kuşkusuz ki, küreselleşme kavramına denk düşmekte, gerek medya ve televizyon gelirleri, gerekse de futbol arzının diğer tüm unsurları meşin yuvarlağın 'kaderini', kapitalizme bağlamaktadır. Authier, bu durumu "küreselleşmiş futbol bir emperyalizm biçimidir" diyerek tanımlamaktadır.

Endüstri öncesi futbolun ilk yıllarında, kolektif bir çaba ile ancak düzensizlik, kural-sızlık ve son derece kalabalık şekillerde icra edilen futbolun, üretim güç ve ilişkilerinin gelişmesi, mülkiyet ilişkilerinin de devreye girmesi ve futbolun modernizasyonu ile işçi sınıfından ilk kopuş dinamiklerini yaşadığı ve bunun günümüzde futbol olarak oynanan 'oyunun', orijin olarak işçi sınıfına yaslanması dışında, işçi sınıfı ile olan organik bağının oldukça zayıfladığı ve kontrolünün büyük ölçüde sermaye sınıfına teslim edildiğinin altını çizmek gerekir. Tüm bunların dışında ise, futbolun bu çetrefilli ve amorf gelişim süreci, Ekim Devrimi ile sosyalizmin inşasına

girişen Rus işçi sınıfı ile bambaşka ve düzen dışı bir yola akmış, futbol, piyasa ve sömürü ilişkilerinden bağımsız bir emekçi sınıf kimliği edinmiştir. Sovyet topraklarında başlayan bu büyük dönüşüm süreci, futbolu ve genel olarak sporu, topluma içkin bir anlayış ile yeniden inşa etmiş ve kolektif bir anlayışla, işçi sınıfı tarafından oynanan oyunu, yeniden işçi sınıfına teslim etmiştir.

POST-SOVYET DÖNEMDE ENDÜSTRİYEL FUTBOL

Sovyetler Birliği'nde futbol, işçi sınıfı dayanışmasını, kültürel, sportif ve toplumsal gelişkinliği ve kolektivizmi merkeze alıyor, sosyalist toplum düzeni tüm bu gösterdiği nitelikler ile futbolun kapitalizm içi gelişim dinamiklerinden ayrıştıyordu. Bu anlamda, endüstriyel futbolun serbest piyasayı merkeze alan özelliklerinin Sovyet toplumunda ve sporunda görünür olmasının gerçekte bir karşılığı bulunmuyordu. Sovyetler Birliği topraklarında bulunan kulüpler, farklı bir şekilde ve aynı iş kolunda çalışan işçilerin örgütlenmeleri ile oluşuyordu. Örneklendirmek gerekirse bunlar; lokomotif, demiryolu işçilerinin, Vodnik, liman işçilerinin, Spartak, öğretmen, işçi ya da diğer meslek gruplarından çalışanların oluşturduğu, Dosaaf, ordu, hava, donanma mensuplarının kurduğu ya da Burevestnik gibi liseli öğrencilerin oluşturduğu kulüpler idi. Bu haliyle, futbolun sanayi devrimi sonrasında, modern sınıf ilişkilerinin doğuşu ile birlikte geçirdiği tarihsel süreç, Sovyet topraklarında başka bir kimlik edinmişti. Kişisel kâr, özel mülkiyet, enflasyon ya da borsa vb. gibi olguların barınamayacağı bir düzende futbol, özüne dönmüş, amatör ve emekçi bir anlayış ile ele alınmaya başlanmıştır.

Ancak, Sovyetler Birliği'nin 90'lı yılların başlarındaki çözülüşü ile birlikte, kapitalist restorasyon süreci başta futbol olmak üzere tüm spor dalları üzerinde tahakküm kurmuş ve futbol, piyasada alınıp satılan bir meta haline dönüşmüştür. Günümüzde, Rusya başta olmak üzere eski sosyalist ülkelerde de hakim olan sistem kapitalizm olurken, endüstriyel futbol çağı ise, futbolun düzen içi yönelimlerinin son uğrağını tanımlayan bir

'konjonktürel aşama' halini almıştır. Özellikle de, ilk anlamı ile düşünüldüğünde, asgari de olsa kolektif bir kimliği olan ve birlikte mobilize olma becerisine sahip taraftar gruplarının, sadece 'seyreden ve tüketen' bir profile bürünmesi, endüstriyel sporun dolayimsız bir sonucudur. Taylor'un, futbol holiganizminin doğuşunda sporun değişen doğasının, özellikle de işçi sınıfının dayanışma kurumu olarak yerel kulüplerin değişen rolünün etkili olduğunu belirtmesi, Fransa'da düzenlenen 2016 Avrupa Futbol Şampiyonası'nda yine görünür hale gelen, özellikle de İngiliz ve Rus taraftarlar arasında gerçekleşen kavgaların arka planını açıklamada bir veri olarak değerlendirilebilir. Hiç kuşkusuz ki, holiganizm kavramının ortaya çıkışı, futbolun artık business (iş) olarak değerlendirilmesi, taraftarların 'tüketicilere' dönüştürülmesi ve bunun sonucunda oluşan sektörleşme ile yakından ilgili bir durum olarak da okunmalıdır. Endüstriyel futbol düzeninde, yeni nesil taraftar olarak kodlanan profil, tüketici, müşteri ya da özetle 'seyreden, uyumlu ve pasif' bireydir.

Endüstriyel futbol çağı içerisinde ortaya çıkan sponsorluk, naklen yayın gelirleri ve televizyon, pazarlama ve merchandising (mağazacılık) çalışmalarının yarattığı 'spor piyasası', kulüplerin 'müşteri' olarak kodladığı kişileri yönetmeye ve görünür olan çelişkileri gizlemeye çalışır. Desteklediği kulübün en çok ürünü satın alan ve maçına gidebilen kişi, en iyi taraftar olurken, futbol bir oyun olarak değil, örgütlü bir ticari pazar olarak öne çıkarılmaktadır. Bamberg'in, sporu bütünüyle devletlerarası rekabet, kapitalist üretim ve sınıf ilişkileri çerçevesine oturtan yaklaşımı, endüstriyel spor anlayışı ile uyum içerisindedir.

Kısaca ifade etmek gerekirse, futbol, ekonomik olarak piyasacılığa ve neo-liberalizme terk ediliyor, siyaseten ise bu teslim, sermaye sınıfına, onun politik temsiline ve gericiyle yaslanmaya devam ediyor.

YENİ DÖNEMLER AÇILIRKEN...

Futbol, mahalle aralarında, boş arsalarda, kural koyucuların para ile satın almasının ve herhangi bir çıkar gözetmeden oynanmasının artık hayal olduğu dönemleri yaşıyor. Yoksul mahallelerden yetişen, futbol ile büyüyen çocuklar büyük, zengin ve gözde takımların ve sömürgeci devletlerin ablukası altında global pazarlara sunuluyor ve yeni futbol pazarları açılıyor. Örneğin, günümüzdeki futbol piyasasının

başat öznesi haline gelen Çin, milyon dolarların, astronomik bonservis bedellerinin havada uçtuğu bir pazara dönerken, burjuvazinin de iştahını kabartıyor. Çin'in orta vadedeki planları arasında, futbolu popüler hale getirip reklam ve yayın geliri elde etmek, açılacak okul ve kolejler ile profesyonel futbolcular yetiştirmek gibi hedefler bulunuyor. Özellikle Çinli Letv Sports & Technology şirketinin, Premier Lig üç sezonluk yayın hakkı için 400 milyon dolara varan bir ödeme yapması futbolun endüstriyelleşen yüzünü açık bir şekilde gösteriyor.

Kısa bir süre önce, futbolun işçi sınıfı tarafından bir vücuda kavuşturulduğu İngiltere'de şampiyonluk kazanan Leicester'ın, bu başarı ile 'endüstriyel futbola bir darbe' indirdiği tezinin konuşuluyor oluşu bile anormal iken, buna inananların sayısı da gözlerden kaçmıyor. Asya sermayesinin kontrolünde olan Leicester City, 7 haneli bonservis bedelleri ödemeye, Budist rahipler de Walkers'ta maç izlemeye devam ediyor. Özellikle, bu sene oynayacakları Şampiyonlar Ligi, hem kendileri için hem de endüstriyel futbolun diğer paydaşları için en önemli turnuvalardan biri olmayı sürdürüyor.

Son dönemde Brexit ile başlayan, 'AB pasaportlu futbolcular ne olacak' tartışmaları da, ada futbolu ve bu futbolun tüm bileşenleri için, son kertede de endüstriyel futbolun dinamosu durumundaki Premier lig için endişe verici boyutlara ulaşabilir görünse de, buradan bir çıkış ya da mucize, bir çöküş beklemek 'hayalperestlik' oluyor. Bu organizasyonlar içerisinde yer alan Avrupa Şampiyonası ise, hem üst düzey ligler hem de kulüp turnuvaları ile aynı misyonu paylaşıyor. Organizasyon bünyesinde dönen paralar, sponsorluklar, bilet ve naklen yayın / televizyon gelirleri, Debord'un deyişi ile, bir gösteri toplumunun küçük bir maketini resmediyor. Futbol, ticari bir işe, taraftarlık müşteriye, turnuva ise bir pazara dönüşüyor. Üstelik, buna yoğun ideolojik bombardımanı ile kapitalist medya ekleniyor.

Günümüzdeki futbol, tam da bu hali ile sınıflar arası çelişkilerin biriktiği ve billurlaştığı bir dönemden geçiyor. Bu hali ile müdahale ve mücadele edilmeyen, karşıya alınmayan bir düzende ise futboldan söz etmek gerçekten zorlaşıyor.

Çıkış yolunu yeni tarz, aidiyet biçimleri ya da kimlikler değil, 'sınıf' tarif ediyor.

■ İsmail Sarp Aykurt

İŞÇİ CİNAYETLERİ TATİL YAPMADI

Bayram benim neyime?

AKP ile geçen 14 yılda 17 bini aşkın işçi, 2016'nın ilk 6 ayında 912 işçi ve geçtiğimiz Haziran ayında da en az 200 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti.

Başbakan Binali Yıldırım "Ne yaparsanız yapın insan hatasını ortadan kaldıramazsınız" diyor. Sermayenin cinayet mahallerine çevirdiği işyerlerindeki ölümleri "işçinin doğal bir parçası ve her an beklenebilir bir durum" olarak sunuyor.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ise sorumluluğu tamamen işçilere yıkıyor. İşçiler "bana bişey olmaz" anlayışıyla hareket ettikleri için işgüvenliği ihlalleri yaşandığını ve işçilerin canlarından olduklarını "iddia" ediyor.

Sonuç 14 yılda 17 bini aşkın iş cinayeti.

AKP'nin büyük bir "müjde" şeklinde duyurduğu 9 günlük bayram tatilinde de hız kesmedi iş cinayetleri. İSİG (İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği) Mecisi'nin verilerine göre, bayram tatili süre-

since 1'i çocuk 10 işçi iş cinayetlerine kurban gitti. Türkiye'de muazzam bir rant alanı haline gelen inşaat sektörü bayramda da patronlara kâr, işçilere ölüm saçtı.

İŞÇİ CİNAYETLERİNDE BAYRAM TABLOSU

3 Temmuz:

Ağrı Patnos'ta elektrik akımına kapılan 19 yaşındaki inşaat işçisi Mahmut Tuncer yaşamını yitirdi.

Artvin'de inşaat sahasında 50 metrelik uçurma yuvarlanan kamyon şoförü Mehmet Altunbilek can verdi.

4 Temmuz:

Muğla'da inşaat ustası Adil Çarkıç spiral taşının parçalanarak göğsüne saplanmasıyla can verdi.

Halime Ersoy... 3 yaşında.. Ailesi mevsimlik

tarım işçisi olarak Malatya'da kayısı bahçesinde çalışıyordu. Halime, bahçede boşta duran kablodan akıma kapıldı.

5 Temmuz:

Kahramanmaraş'ta kanalizasyon çalışması yaparken geri hareket eden vidanjör ile evin duvarı arasında sıkışan belediye işçisi 45 yaşındaki Halil İbrahim Tepebaşılı, hayatını kaybetti.

9 Temmuz:

Aydın'da jeotermal santralinde taşeron işçi olarak çalışan Birol Demir, ilk mesai günü vinçten düşerek yaşamını yitirdi.

10 Temmuz

Sarıkamış'ta inşaatın 3.katından düşen 27 yaşındaki demir bağlama ustası Ferdi Karakurt yaşamını yitirdi.

17 yaşındaki Burak Ay, Muğla Bodrum'da su sporları tesisinde bot şişirirken fenalaşarak yaşamını yitirdi.

Sermayenin güvenliği tamam, peki işçiler...

AKP'li bir Türkiye'de patronlar kendisini birçok açıdan mutlu, rahat ve güvenli hissediyor. Özellikle de konu sermayenin birikimi için uygun koşulların yaratılması olduğunda.

Ali Koç boşuna teşekkür etmiyor AKP'ye.

Tüm üretim ve hizmet süreçlerinin patronların para kazanma amacına uygun şekillendirildiği bir düzenden söz ediyoruz.

Binlerce, milyonlarca işçinin sermayenin birikimini artırmak için, her sabah yeniden ve yeniden emek gücünü sattığı bir düzenden.

Bu düzende işçinin ölümü de bir risk kalemi sadece. Daha çok kâr için tanımlanan çalışma koşullarında ortaya çıkan bir risk.

Bazen yoğun ve ağır çalışma koşullarından, bazen "önlenemez" sağlıksız çalışma koşullarından, bazen işin "fıtratından", bazen de maliyeti düşük tutma "hassasiyetinden" kaynaklanan bir risk!

Bedeli işçilerin hayatı olan bir risk. İhmal edilen bedeli.. Patronlar için ihmal edilmeye gelmeyen bedeli ise "iş kaybı". Kaza denilen olayda yaşanan koşuşturmaya sırasında işçilerin ve belki can pazarda çıkmış işçi ya da işçileri hastaneye yetiştiren şöförün "kaybedilen" işgücülü!

Hergün yeniden ve yeniden işçi kardeşlerimizin kanı pahasına işleyen bir düzen bu düzen anlayacağımız.

Yasa da yasaymış ha!

2012 YILINDA ÇIKAN YENİ YASANIN SONRASINDA İŞÇİ CİNAYETLERİ AZALMADI ARTTI. MUCİZE YASA, BEKLENEN MUCİZEYİ YARATTI: PATRONLARIN İŞİNİ KOLAYLAŞTIRDI.

Avrupa Birliği müktesabatına uyum için gerçekleştirilen, iş kazalarını önleyeceği iddiası taşıyan ve amacı "işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek" olarak belirtilen 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği yasası, ülkemizdeki işçilerden her gün birinin ya da yüzlercesinin işçi cinayetine kurban gitmesini önleyebildi mi dersiniz? 30 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan Kanun'dan bir yıl önce yani 2011 yılı SGK istatistiklerine göre; 69.227 iş kazası gerçekleşmiş, 697 meslek hastalığı saptanmış, 1.700 kişi iş kazası nedeniyle 10 kişi de meslek hastalığı nedeniyle hayatını kaybetmiştir. İSG Kanunu sonrası istatistiklerin gösterdiklerine baktığımızda ise iş kazalarının azalacağı "iddiasının" kocaman bir yalan olduğu ortadadır. 2012 yılında 74.871 iş kazası meydana gelirken, 2013 yılında 191.389 iş kazası meydana gelmiş, 2013 yılında 1235 işçi, 2014 yılında da Soma katliamında ölen 301 maden işçisinin de dahil olduğu 1886 işçi yaşamını yitirmiştir. Soma ve Ermenek katliamlarının duruşmalarında, kazançlarını katlamak için alınması gereken en basit tedbirleri bile almadıkları için iş cinayetine kurban edilen işçileri yüzüstü suçlu çıkarmaya çalışan savunmalar yapabilmekte, sanık avukatları gazel okuyup hakimleri tehdit edebilmektedir. Bu düzenin yasalarının işçinin sağlık ve güvenliğini değil, "iş" in güvenliğini sağladığı açıktır.

6 ayda 45 bin çalışma izni başvurusu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı istatistiklerine göre, Türkiye'de çalışmak üzere başvuruda bulunan farklı uyruklardan 45 bin 375 kişiden 38 bin 261'ine çalışma izni verildi. Bakanlık, 2015 yılı Ocak-Haziran döneminde 36 bin 886 kişiye

çalışma izni vermişti.

Yabancı işçiler özellikle tekstil, turizm ve tarım sektörlerinde yaygın bir şekilde çalıştırılıyor. Ancak çalışma izni verilmiş işçi sayısı ile iş piyasasındaki yabancı işçi sayısı arasında ciddi bir uçurum var.

Türkiye'de 3 milyonun üzerinde Suriyeli göçmen olduğu düşünülürse, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na yapılan başvuru rakamlarının iş piyasasındaki gerçek Suriyeli sayısının çok altında olduğu ortaya çıkıyor.

Türk Hava Yolları'nda "verimsizlik"

THY, sosyal medya paylaşımları nedeniyle daha önce savunmalarını istediği 268 çalışanını "verimsizlik" iddiasıyla işten attı. Türk Hava Yolları Kabin Hizmetleri Başkanlığı'nın, tüm kabin memurlarına gönderdiği yazıda şöyle denildi: "Kabin ekiplerimize ait sosyal medya hesaplarından marka değerimiz ve kabin ekiplerimizin meslek itibarını olumsuz yönde etkileyebilecek görsel ve içeriğin

paylaşılması önem arz etmektedir. Toplumun erişimine açık olan bu paylaşımlar, yapılan işe ve şirketimiz yerleşkelerine ilişkin bilgilerin ifşa edilmesi nedeniyle güvenlik zaaflarına da sebebiyet vermektedir. Kabin ekiplerimizin konuya gereken hassasiyeti göstermesi beklenmekte olup belirtilen hususlara uymayan kabin ekipleri hakkında idare tedbir uygulanacaktır."

Yargıtay patronun 'performansını' beğenmedi

Uşak'ta ise özel bir şirkette uzman tıbbi satış sorumlusu olarak görev yapan bir işçi, performansı düşük olduğu gerekçesiyle işten çıkarılmış, işçi, feshin geçersizliği ve işe iadesine karar verilmesi istemiyle dava açmıştı. Uşak 1. İş Mahkemesi, işçiyi haksız bularak davayı reddederken, işçinin kararı temyiz etmesi üzerine dosya Yargıtay 22. Hukuk Dairesine geldi. Daire, yerel

mahkemenin kararını bozdu.

Bozma kararında, İş Kanunu'nun 18. maddesine göre, 30 veya daha fazla işçi çalıştıran iş yerlerinde en az 6 aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işverenin, bu işlemi yaparken geçerli bir sebebe dayanması gerektiği belirtildi.

Kararda, "İşveren, işçinin performans düşüklüğü gösterdi-

ğini, bu düşüklüğün süreklilik arz ettiğini, davacının performansını geliştirmesi yönünde işçiye eğitim verildiğini ve işçinin performansını artırmak için bir çaba harcamadığını yeterli ve inandırıcı delillerle ispatlayamadığını. Bu durumda davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçeyle reddedilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir" ifadeleri kullanıldı.

Emperyalizmin Ukrayna dengeleri

UKRAYNA KRİZİ, BATININ RUSYA'YI KENDİ ÇEVRESİNE HAPSETME GİRİŞİMİ OLARAK OKUNABİLİR. RUSYA BUNA KRİZİ DONDURARAK YANIT VERDİ. KIRIM, RUSYA İÇİN EN BAŞTA KARADENİZ FİLOSU DEMEKTİ. KIRIM'DA KAHRAMANLIK YAPAN RUSYA, DONETSK'İ KOLAYLIKLA UNUTABİLDİ.

NATO zirvesinde üzerinde en çok durulan "tehdit" Rusya oldu. Zirve sonunda yayınlanan deklarasyonlarda Rusya'nın Ukrayna ve Suriye'de kat ettiği yolun tersine çevrilmesi için yoğun bir çaba harcama çağı hissediliyor. Suriye'deki ABD-Rusya uzlaşısı herkesin malumu olduğu halde zirvede Rusya'nın "Suriye'deki askeri müdahalesi ve rejime dönük desteği" sertçe kınanırken; doğu Avrupa ülkelerine yapılan NATO yığınağının süreceği mesajı verildi.

"Brexit" referandumu ile çatlakları daha da su yüzüne çıkan emperyalist dünya, bildik ortak düşman retorikine sarılıp askeri açıdan konsolide olarak krizi şimdilik kontrol altında tutmayı deneyecek gibi...

Hal böyleyken "ortak düşman" olarak kodlanan, kimilerince ezilen halkların yardımına koşan bir aktör, kimileri için ise son dönemde tüm eylemleri gayrimeşru olan emperyalist bir güç olarak algılanan Rusya Federasyonu'nun son

dönem hamlelerinin bir muhasebesinin yapılması yararlı olacaktır. Suriye ile ilgili gelişmeler daha sık karşımıza çıktığı için bu yazıda Rusya ile batılı emperyalistleri karşı karşıya getiren diğer önemli başlık olan Ukrayna'daki krize odaklanılacak ve Rusya'nın bu süreci kendisi açısından politik ve askeri açıdan nasıl fırsata çevirdiğine değinilecek.

UKRAYNA KRİZİ NİÇİN DONDURULDU?

2013 yazında Kiev'deki AB'ci darbenin ardından patlak veren kriz döneminde bugüne dek yaşanan süreçte en dikkat çekici nokta, uzunca bir süredir krizin taraflar tarafından dondurulmuş vaziyette tutulmasıdır. İkinci Minsk Anlaşması tüm taraflarca krizin çözümü için atılan bir adım gibi sunulsa da, sahadaki dengelerin değişmemesi dışında pek bir şey sağlamamış gibi görünüyor. Anlaşma ağır silahların temas noktalarının bir hayli geriye çekilmesi ve ülkenin doğusundaki ayrılıkçı bölgelerin

yasal bir statüye kavuşması gibi, aslında her iki tarafı da memnun etmeyecek ancak krizi belli ölçüde yatıştırabilecek niteliklere sahip gibi görünse de, her iki kritik başlık için de yıllardır tatmin edici ölçüde adım atılmamakta. Buna rağmen tarafların birbirlerini adım atmaya yeterince zorlamaması anlaşmanın, aslında krizin nihai çözümünü ertelemek amacıyla kullanıldığını düşündürüyor. Bu konuda ilk bakışta şaşırtıcı görünen ancak sağlam bir gerekçesi olan şey, Rusya'nın da sergilenen oyunu benimsemiş görünmesidir.

Kiev'e bağlı Ukrayna Ordusu ve faşist paramiliter güçlerle ayrılıkçı milisler arasında çatışmaların en çok yoğunlaştığı ve milislerin Kiev güçlerini püskürtüp ilerlemeye başladıkları dönemde, Rusya'nın ilerleyişi durdurması başta şaşkınlıkla karşılanmıştı. Bu tercih sonraki süreçte anlam kazanmış ve Kırım söz konusu olduğunda Rusların faşist bir güruhça tehdidi karşısında sessiz kalamayan Rusya'nın niçin Donetsk ve

Luhansk'taki soydaşlarını aynı derecede umursamadığı açığa çıkmıştır. Ukrayna krizi, patlak verdiğinde Rusya açısından ülkede kendisine daha güçlü çıkar ilişkileriyle bağlı bir oligarşik iktidarın (Yanukoviç) sonu ve Ukrayna'nın muazzam bir popülasyon ve yüzölçümünün batı sistemine kaybı olarak algılansa da sonuç itibarıyla Rusya tarafından birçok açıdan fırsata çevrilmiş ve kazanımla sonuçlanmıştır. Emperyal eğilimlerini güçlendirerek etkinliğini artırır, bu açıdan özellikle Kırım'ın Rusya Federasyonu'na bağlanması bu süreçte kritik bir dönüm noktası olarak tarihe geçecektir.

Ukrayna krizini ortaya çıkaran farklı dinamikler olsa da bunlardan bağımsız olarak bakıldığında söylenebilecek şeyler var. Krizin, ABD ve AB tarafından Rusya'nın uluslararası ilişkilerde yapacağı hamleleri odaklamak için kullanılmak istendiği tespit edilebilir. Emperyalist merkezler açısından son dönemde hareket alanı giderek genişleyen Rusya'nın kendi tarihsel nüfuz alanının ötesindeki gelişmelere rahatlıkla müdahale edebilmesinden, halihazırda hegemonik güç konumunda olduğu Karadeniz bölgesine yoğunlaşması ve burada etkisini artırması tercih edilebilir bir gelişme olurdu. Ancak Rusya Ukrayna krizinin dondurulması yönünde hamleler yaparak Ortadoğu'da Suriye savaşı ve "İŞİD" ile mücadele gibi gündemler üzerinden ABD ile birlikte ciddi bir ağırlık koymayı başarmıştır. Ukrayna'daki krizin dondurulmasıyla Suriye'deki performans arasındaki bağlantı kabaca şudur: Ukrayna krizinin nihai çözümüne şu anda üzerinde uzlaşılan denge haliyle varılmaz. Ukrayna'nın oligarşik yapısı, sınıfsal kompozisyonun siyasi ve ideolojik iklimi belirleme ilişkisini daha doğrudan hale getirmektedir. Söz konusu kompozisyonda egemen sınıfın heterojen bir yapıya sahip olması ve ticari açıdan yüzünü batı sistemine dönen kesim veya Rusya'ya dönmüş olan kesimden birinin diğerine ezici bir üstünlük sağlayamaması, iç dinamikler işlediğinde odaklardan birinin geçici olarak merkezi siyasette ağırlığının artmasına ve sonuçta hangi

dünyaya (batı-Rusya) nihai olarak entegre olunacağını bir türlü kesinleşememesine neden olmaktadır. Kapitalist restorasyonun tamamlanmasının ardından iki odak arasındaki yalpalama durumu günümüze kadar Ukrayna siyasi hayatına damga vurdu. Bu durumda Ukrayna krizinin nihai çözümü en nihayetinde ya bu sınıfsal dengelerde yaşanacak radikal bir değişiklik ya da oligarşik yapıyı altüst edecek bir devrimle mümkün olacaktır. Birincisini gerçekleştirilmeye dönük dışarıdan bitirici hamleler batılı emperyalist merkezler ile Rusya arasında daha kapsamlı bir hesaplaşmaya dönüşme potansiyeli taşıdığı için Putin Rusya'sı için en mantıklısı bunu ertelemek olmuştur.

RUSYA'NIN KARADENİZ FİLOSU İLE İLGİLİ KAZANIMLARI

Rusya'nın son dönem Ukrayna politikaları yalnızca Suriye konusunda adım atabilmek için elini rahatlatmakla kalmamış, başka önemli kazanımlarla da sonuçlanmıştır. Siyasi ve ideolojik boyutları da olan bu kazanımların arasında asıl üzerinde durulması gereken, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana sorumlu bir başlık olan Karadeniz Filosu ile ilgili kazanımlardır.

Rusya Federasyonu'nun belki de en sıkı sarıldığı "Sovyet mirası" olan filo, sosyalizmin çözülüşünün ardından ortaya çıkan "bağımsız" Ukrayna toprakları içinde kalan Kırım Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin en büyük kenti Sivas-topol'de yer almaktaydı. Başta Ukrayna olmak üzere Karadeniz'e kıyısı olan bazı eski Sovyet ülkeleri filonun mirasına sahip çıksa da filo mürettebatının ezici çoğunluğu ve yüksek komutasının Rusya'ya bağlılığını bildirmesi üzerine tartışma kapandı. Ancak Ukrayna'nın toprak bütünlüğünün Rusya tarafından tanınması için koz olarak kullanılan filonun işler hale getirilmesi, Ukrayna'nın batı dünyasına entegrasyonunun zorlanmasının yarattığı sürtüşme nedeniyle hep sorunlu oldu. Filonun hakimiyetiyle ilgili tartışmalar çok ender alevlense de,

KARADENİZ FİLOSUNA YÜKLENEN EN DİKKAT ÇEKİCİ MİSYONLARIN BAŞINDA, RUSYA'NIN KALICI BİR AKDENİZ DONANMASI'YLA İLGİLİ ÜSTLENDİĞİ KOLAYLAŞTIRICI GÖREVLER OLSA DA YAKIN GELECEKTE AKDENİZ'E DÖNÜK ÇOK DAHA KAPSAMLI MANEVRALARA KATILACAK GİBİ GÖRÜNÜYOR.

filonun Kırım'daki varlığının süresi, istihbarat faaliyetleri, navigasyon ve hidrografik tesislerin hakimiyeti ve kullanımı, modernizasyonu, operasyonelliği ve potansiyeliyle ilgili güvencesizlik gibi sorunlar sık sık gündeme geldi.

Örnek vermek gerekirse, Turuncu devrim filonun Kırım'daki ömrünü 2017'de sonlandırmaya ve 2008'de Gürcistan'la Güney Osetya savaşı sırasında filonun manevralarını önlemeye yeltendi. Sonrasında Rusya ile daha dengeli bir siyaset izleyen ve Maidan darbesiyle devrilen Viktor Yanukoviç döneminde filonun varlığı 2047'ye dek garanti altına alınırken modernizasyon için gerekli ön açıcı adımlar atıldı. Bu kez modernizasyonun hangi kriterlere göre yapılabileceği tartışma konusu haline geldi, derken, Yanukoviç'in devrilmesi filonun yelkenlerini dolduran rüzgarı tersine döndürdü.

Bu koşullarda Kırım'ın referandumla Rusya'ya katılması, uluslararası hukuk ve Ukrayna anayasasına uygunluğu tartışması bir yana fiilen Karadeniz Filosu'nun varlığı, modernizasyonu ve potansiyelinin hayata geçirilmesi konusunda fiilen tüm kuşku ortadan kaldırmıştır. Ayrıca Rusya bu sayede askeri açıdan NATO ile deniz sınırını netleştirmiş, Kerç boğazını ve Azak Denizi'ni (Donetsk ve Luhansk'ın Kiev otoritesinden alınması sayesinde) fiilen hakimiyeti altına almıştır.

KALICI BİR AKDENİZ FİLOSU'NA DOĞRU

Rusya Federasyonu'nun 2010-2020 donanma planlarına göre, bu süre sona erdiğinde Karadeniz Filosu'nun bir "kale-filo" haline getirilmesi ve yeşil sularda çok daha etkili hale gelmesi, özellikle kara çıkarması girişimlerine karşı savunma kabiliyetinin güçlendirilmesi planlanıyor. Ayrıca filoya yüklenen en dikkat çekici misyonların başında, Rusya'nın gelecek kalıcı bir Akdeniz Donanması'yla ilgili üstlendiği kolaylaştırıcı görevler. Filo halihazırda Akdeniz seferine çıkan savaş gemilerini desteklemeye elverişli olsa da yakın gelecekte Akdeniz'e dönük çok daha kapsamlı manevralara katılacak gibi görünüyor.

Rusya'yı Karadeniz'e sıkıştırılmayı hesap eden emperyalist merkezler, daha ziyade lambadaki cini salıvermişler gibi görünüyor. Askeri açıdan ciddi kazanımlar elde eden Rusya, bir yandan krizi AB ile müzakere ederek ABD ile Almanya arasındaki çatlakları kaşıma olanağı elde ediyor, diğer yandan tıpkı Suriye'de olduğu gibi haklı olandan yana tavır alarak dünyadaki ezilenlerin ve sol iktidarların ve öznelere sempatisini kazanıyor. Ancak Kırım'a el çabukluğuyla kucak açarak "faşizmden kurtaran" Rusya, gerek bağımsızlık yanlısı Donetsk ve Luhansk halkını Kiev'in insafına bırakarak, gerekse bölgedeki temsilcileri aracılığıyla komünistler üzerinde baskıyı artırarak gerçek yüzünü göstermiş oluyor.

EŞİTSİZ GELİŞME İŞÇİ SINIFI VE PARTİ

Sınıfın partisi, partinin sınıfı

DÜZENİN YARATTIĞI BULANIKLIĞI DAĞITABİLMEK, BURJUVAZİNİN ZAMAN ZAMAN KENDİ AYAĞINA DOLANAN SİYASİ MANEVRALARINI TERSİNE ÇEVİREBİLMEK VE BİR ANLAMDA BÖLÜNMÜŞ, ÜZERİ ÖRTÜLMÜŞ SINIF VARLIĞINI YENİDEN KURMAK İŞÇİ SINIFI ADINA SİYASET YAPAN PARTİYİ GEREKTİRİR.

Türkiye'de kölelik koşullarında çalışmayı öngören kiralık işçi yasası hiçbir kitlesel muhalefete yol açmamışken Fransa'da daha hafif hak gasplarına neden olacak bir iş yasasının gündeme gelmesi onbinlerce işçiyi sokağa döktü. Bu madalyonun bir yüzüyken diğer yüzünde gösterilerin enerjisi düşünülürken ciddi bir panikle hareket etmeyen Fransa burjuvazisiyle, sınıfsal ciddi bir karşı çıkış olmasa da her gün yeni bir siyasi kriz atlatmak zorunda kalan Türkiye burjuvazisi yer alıyor.

Farklı coğrafyalardaki bilinç seviyelerinin, hak mücadeleleri deneyiminin farklı olmasını yalnızca kültürel arkaplan, dinin toplumsal yaşamdaki etkisi, coğrafi farklılıklar gibi olgularla açıklamak yetersiz kalır. Kapitalizmin hangi kesitine bakarsak bakalım asimetrik gelişmişliğe sahip farklı unsurlarla karşılaşıyoruz.

Örneğin kapitalist iki ülke olan Türkiye ve Almanya'nın sermaye yapıları, birbirleriyle sonsuz eklemlenme noktasına sahip olsa dahi; emperyalist kapitalist sistem içindeki iş bölümü, özgün tarihsel süreçleri nedeniyle farklılık gösterir. Bu sermayeler, farklı sektörlerde dayanırlar, farklı finansal kaynaklara sahiptirler, farklı teknolojik altyapıları vardır vs. Bu farklılık birçok alanda toplumsal kültürel yaşantıya, sınıf bileşimine, devlet yapılanmasına değin başka farklılıklar üretir. Almanya'nın teknoloji odaklı sanayisi kendisine uygun bir sınıfsal profilin oluşmasına etki ederken, Türkiye ekonomisinin yapısı ve sektörel dağılımı da aynı şekilde sınıfsal kompozisyonu belirleyen faktörlerden birisidir.

Ancak kapitalizmin yarattığı bu eşitsiz tablo, aynı zamanda bizim gibi ülkelerin işçi sınıfları için bir sıçrama tahtasını da yaratmış olur. Modern devrimlerin gelişkin kapitalist ülkelerde değil çelişkilerin biriktiği, devletin görünür bir hedef olduğu, sömürünün daha fazla hissedildiği ülkelerde gerçekleşmesi beklenir.

EŞİTSİZLİĞİN SINIFA ETKİSİ

Kapitalizmin eşitsiz gelişimi sadece uluslararası boyutta gözlenmez. Kapitalist üretimin ulusal ölçekteki yapısı ve tercihleri farklı sektörlerin farklı oranlarda gelişmesine ve işçi sınıfının

katmanlara ayrışmasına etki eder. Sınıf hem sektörel olarak hem de aynı sektörün içinde yapılan işin niteliğine göre tekrar bölünür. Aynı fabrikada çalışan bir tasarım mühendisi ile bir paketleme ustası arasındaki ayrım yalnızca aldıkları ücrette ya da üretim sürecindeki nesnel konumlarına dayanmaz. Kapitalizm iki işçiyi birbirinden ayırmak için dinsel, kültürel, etnik veya cinsel her türlü farklılığı kullanacaktır.

Kapitalizmin eşitsizliği bu farklılıkları kullanarak toplumsal olarak yeniden üretir. Çoğu sektörde aynı eğitim seviyesinde olmasına ve aynı işi yapmasına rağmen kadın işçilere erkek işçilere ödenenden daha az ücret ödenmesi veya güvencesiz işlerde çalıştırılan işçilerin önemli bir kısmının Kürt olması bir rastlantı değildir.

Birbirinden değişik toplumsal katmanlara dağılmış görünen emekçilerin ülke içindeki dağılımları, kent merkezleriyle ilişkisi, oturdukları mahalleler, eğitime erişim olanakları, gelir seviyeleri, gündelik alışkanlıkları farklılık gösterse de, bu emekçiler üretim araçlarından yoksun olmaları ve geçinmek için emek güçlerini satmaktan başka yolları olmaması nedeniyle ortak bir tarihsel çıkara sahiptirler. Kapitalizm eşitsizlikleri ortadan kaldıramayacağından ve aksine eşitsizlikler üzerine kurulu olduğundan

işçilerin tarihsel çıkarı sömürünün üzerinde yükselen sermaye egemenliğinin sonlandırılmasında ve kendisi de dahil olmak üzere tüm sınıfların ortadan kaldırılması için mücadele edilmesindedir. Bu ancak üretim araçlarının toplumsal mülkiyetiyle ve toplumun bu esas uyarınca yeniden örgütlenmesiyle yani sosyalizmle mümkün olur.

ÖNCÜLÜK OLMADAN OLUR MU?

Sınıfın her bölmesinin sosyalist mücadele açısından kendisine has avantajları olduğu kadar, dezavantajları da vardır.

Örneğin, kapitalizmin eşitsiz gelişimi işçi sınıfı içindeki bazı kesimleri bir yandan kapitalizmin yıkıcı etkilerine maruz bırakırken bir yandan da üretimin yapısı gereği kent merkezlerinde yoğunlaştırır ve eğitilmiş hale getirir. Bu özellikler, işçi sınıfının bu bölümünü düzen dışında karşılanabilecek taleplere yönelme açısından dönem dönem avantajlı hale getirebilir. Ancak aynı kesim sınıfsal aidiyeti görünmez hale getiren düzen içi acil çözüm arayışlarına, sivil toplumcu liberal etkiye, orta sınıf ideolojisine de açık haldedir. Bu etkiler, bu kesimin taşıdığı özgürlük, laiklik, dayanışmacılık gibi değerleri toplumsal olarak yeniden üretmesini engeller. Giderek gerileştirilen toplumsal doku içerisinde mücadele yerine bireysel çözümler tercih edilir ve bu durum yalıtılmışlık ve yalnızlık duygusuna kapı açar.

Sınıfın kendiliğinden edineceği bilinç ile tarihsel çıkarları arasındaki mesafe dışsal bir müdahale olmadan kapanmaz. Öncülük bu noktada, işçi sınıfı ile sosyalist devrim arasındaki boşlukta doğar ve yükselir. Sömürü süreçler ve toplumsal eşitsizlikler işçi sınıfının hiçbir kesiminin kendiliğinden sosyalizme yönelmesini, burjuvazinin karşısına kendisini bir sınıf olarak çıkartabilmesini, sınıfın tarihsel çıkarlarını savunmasını sağlamaz. İşçilerin önemli bir kesiminin kendilerini işçi olarak dahi tanımlamadıklarını, kendilerini "işçi" olarak tanımladıkları başkalarıyla aynı yere koymadıklarını bile görebiliriz. Bu noktada sınıfa dışarıdan siyasi ve ideolojik müdahale şarttır.

Bu müdahale sınıfın tarihsel misyonunu veri alan ve sınıfın güncel durumundan bağımsız bir karakter taşımayı gerektirir. Burjuvazinin sınıf

hareketini bölücü, dağıtıcı, sönmüleyici müdahalelerine karşı sosyalizm hattının korunması için bu karakter zorunludur. Bu durum öncülüğün sınıfın güncelliğinden kopuk olmasını veya toplumsal alanda marjinal kalmasını gerektirmediği gibi, aksine sınıfla yakın, devingen ve dinamik bir ilişkiye sokar. Her müdahale aynı zamanda etkileşmeyi ve tarihsel olanla güncel olanı çakıştırmayı gerektirir.

SINIFA SİYASET GEREK

Kapitalizm baskı ve zor kullanımının dışında sömürü süreçlerini karmaşıklaştırarak, siyasi oyunlarla perdeleyerek ayakta kalabilmektedir. Düzenin yarattığı bulanıklığı dağıtabilmek, burjuvazinin zaman zaman kendi ayağına dolanan siyasi manevralarını tersine çevirebilmek işçi sınıfı adına siyaset yapan partiyi gerektirir. Komünistlerin, sınıfın partisi olarak adlandırdıkları örgüt, işçi sınıfının tarihsel çıkarlarını temsil eden ve onu sosyalist devrime taşıyacak güçtür. Sınıfın partisi düzen siyasetinin yaşadığı gerilimleri, yarılmaları burjuvazinin bir zayıflığı olarak görür ve sınıfın düzen dışına, sosyalist çıkışa odaklanmasını sağlar.

Parti bir yandan sınıfın içindeki eşitsizlikleri veri alır ve buna göre seslenme araçları geliştirirken bir yandan sınıfın farklı biçimlerde bölünmüşlüğüne (çalışan, işsiz, emekli; sözleşmeli, kadrolu; beyaz, mavi yakalı; sendikalı, sendikasıız; sigortalı, kayıtsız; hizmet, kamu; Türk, Kürt vb) karşı sınıfın birliğini savunur.

Parti işçi sınıfının örgütsüzleştirilmesine, sınıf kimliğinin toplumsal yapının dincileşme ve piyasacılıkla çürütülmesine ve liberal ve etnik kimlikçi siyasetin yükseltilmesi aracılığıyla aşındırılmasına karşı mücadele eder. Sınıf kimliğinin kaybolmaya yüz tuttuğu dönemlerde ülkede yalnızca patronların sesi duyulur, toplumun çoğunluğunu oluşturan işçilere yok muamelesi yapılır. Siyaset alanı işçilere kapatılır.

İşçi sınıfı, ancak partinin ideolojik ve örgütsel önderliğinde verdiği siyasal mücadeleyle toplumsal ve siyasal alanda kendisine tekrar yer açabilir. Ancak partisi aracılığıyla kendisi adına konuşabilen bir sınıf, iktidar kavgasını yükseltebilir.

■ KP Ankara İşçi Komitesi

Mimar ve mühendisin Suriyeli sefaleti

Özgür Şen

Mühendis, mimar veya şehir plancı olmak insanları ne kadar ayrıcalıklı kılar? Ya da hekim, avukat olmak... Kimse mesleğini inkâr etmesin elbette ama bir mesleğe sahip olmanın kendisinin bir insanı diğerlerinden farklı yaptığını düşünmek bir saçmalık değil mi? Çok az insan mesleki kimliğinden dolayı böylesi ayrıcalıklara sahip olduğunu itiraf edebilir, ama sınıfsal konumundan daha önce mesleğini hatırlayan herkes aslında bu tuzağa çoktan düşmüştür.

AKP'nin hazırladığı "Uluslararası işgücü kanun tasarısı" hakkında TMMOB'un yaptığı açıklama da, Başkan Emin Koramaz'ın aynı konu için öğrencilere yazdığı açık mektup da, bu mesleki birliğin tuzağa düştüğünün somut kanıtı. Tuzağa AKP'ye karşı çıkarken düşülmesi ise işin en dramatik yanı.

Bu tasarıya karşı çıkılmalıdır ve çıkmanın onlarca yolu olabilir. Tıpkı AKP'ye karşı çıkmanın farklı yolları olabileceği gibi... Ancak TMMOB bu tasarıya en olmayacak yerinden muhalefet ediyor. Yine tıpkı AKP'yle mücadele edenlerin genelde yaptığı gibi...

TMMOB, yabancı mimar, mühendis ve şehir plancılar, bizim denetimimizden geçmeden, örneğin odaya üye olmadan çalışmasını diyor. Peki, Türkiye'deki tüm meslek sahipleri böyle bir denetimden geçiyor ve herkes odaya üye mi oluyor? Hayır. Mesleki yeterliliğin nasıl denetleneceği zaten tam bir muamma, ama Türkiye'de oda üyeliği serbest meslek erbabı olarak faaliyet gösterirken veya bazı projeleri imzalarken gerekiyor. Örneğin kimse bir şirkette çalışmak için odaya üye olmak veya üniversite diploması dışında resmi olarak mesleki yeterliliğini ispatlamak zorunda değil.

TMMOB bu tasarıya, hizmet sunmanın koşullarını biz belirleyelim, bu piyasayı biz düzenleyelim talebiyle karşı çıkıyor. Üstelik bunu yaparken Türkiyelilere öncelik tanıyacağını da saklamıyor ve bunun başka ülkelerden örneklerini veriyor.

Odalara tüm bu yetkiler yasal olarak verilse Türkiye'deki mimar, mühendis ve şehir plancılarının sorunları çözülecek mi gerçekten? TMMOB bu yetkilerle donansa, meslektaşları daha mı az sömürülecek, herkes emeğinin karşılığını mı alacak?

Bu açıklamasında ülkenin sömürgeye dönüştürüldüğünü ve işsizliğin arttığını söyleyen, dahası bu iki olguyu da ülkeye yabancı emeğin girmesine bağlayan TMMOB, sömürünün ve işsizliğin artmasının, ülkenin sömürgeleştirilmesinin arkasındaki asıl gücü saklayarak yalnızca büyük bir hata yapmıyor, ne yazık ki bu suçlara ortak oluyor. AKP'ye karşı çıkacağım derken, AKP'yi yaratan esas dinamiklerin, uluslararası tekelin ve onların yerli ortaklarının, patron sınıfının suçlarını aklıyor.

Piyananın kurallarına karşı çıkmadan kendi üyelerinin haklarını korumaya çalışan oda, tabanına şirin gözükeyim derken, bu meslekten yüzbinlerce insanı yanlış yönlendiriyor ve hedef saptırıyor. Kimse kimseyi kandırmasın, bu tasarının özellikle Suriyelileri hedef aldığını herkes biliyor. Peki, TMMOB Başkanı Emin Koramaz, örneğin Birgün gazetesinde, Suriyeliler Türkiye'ye gelmesin diyebiliyor mu? Diyemez ama oda başkanı sıfatının arkasına gizlenip bu açıklamayı yapabiliyor. Suriyeli tarım veya sanayi işçisi gelsin ya da Suriyeli sokakta çöp tolasın ama Suriyeli mühendis, mimar gelmesin öyle mi?

İşte, TMMOB, bunları birleştiren değil birbirinden ayıran kimliklere baktığı müddetçe hata yapmaya devam edecek. Mesleğinden ve etnik kökeninden bağımsız olarak sınıfsal ortaklığa bakmadığı sürece, AKP'nin hepimizi sürüklediği yere karşı çıkamayıp piyasa övgüsü yapacak.

Sömürünün, işsizliğin, sömürgeleşmenin gerçek nedenleri hakkında tek söz etmeden dışarıdan emek gücü girişine karşı çıkacak. Bir mühendis olarak beni, bizi, hepimizi mesleğinden utandıracak.

Okuma Önerileri

- "Ne Yapmalı" cılar Kitabı, Kemal Okuyan, *Yazılama*
- Ne Yapmalı? V.İ.Lenin, *SoL Yayınları*
- Nisan Tezleri V.İ.Lenin, *SoL Yayınları*
- Sınıfı kavramak: sorunu ortaya koymak, Anıl Çınar, *Gelenek 128*
- Sınıfın ileri kesimlerinden ne anlamalıyız? Anıl Çınar, *Gelenek 130*
- Her Zaman Sosyalizm, Mesut Odman, *YGS Yayınları*
- Murtaza (Roman) Orhan Kemal, *Everest Yayınları*

Ne İzlemeli? Zengin Mutfağı (1988) **Yönetmen:** Başar Sabuncu

HEP BİRLİKTE MÜCADELEYE

Türkiyeli ve Suriyeli emekçiler bu ülkede birlikte sömürülecekler. O halde emperyalizme ve patronlara karşı birlikte mücadele etmeliler.

Kapımızın dibinde, Ortadoğu'da yüzbinlerce insanın öldüğü bir savaş süreci ve bu savaşın Türkiye emekçilerine hiçbir etkisi olmayacaktı, öyle mi? Üstelik ülkenin başında, bu savaşın kışkırtıcıları arasında yer alan bir hükümet varken tersi mümkün olabilir miydi?

Sanki kafa kesen şeriatçı çetelere tırlarla hiç silah taşınmamış, sınır giriş çıkışları onlara serbest hale getirilmemiş, yaralanan cihatçılar hastanelerimizde tedavi edilmemiş, sözde komutanlara her türlü ihtiyaçları için beş yıldızlı oteller açılmış gibi... AKP bu savaşın planlayıcısı ve yürütücüsüdür.

Ülkemize sığınmak zorunda kalan ve artık sayıları 3 milyonu bulmuş Suriyeli göçmenler ise işlenen suçların en büyük mağdurudur.

Şimdi AKP, işlediği suçları onlar üzerinden örtmeye çalışıyor. Suriyeli göçmenlere vatandaşlık, çalışma izni gibi başlıkları lütuf gibi sunmaya kalkıyor, sağa sola insanlık dersi vermeye soyunuyor.

AKP bununla sadece suçunu örtmeyi amaçlamıyor, bir taşla birkaç kuş vurmak istiyor.

Birincisi her sektörde kitlesel ve ucuz Suriyeli işgücü ordusu yaratmak istiyor. Patronlara daha ucuz garson, daha ucuz

ütücü, sıvacı, tarım işçisi, daha düşük ücretli kaynakçı, hekim, mühendis sunmak istiyor.

İkincisi, patronların düzeni yürüsün, haksızlığa, hak kaybına, işten atmaya, ücretlerin düşürülmesine, çalışma sürelerinin uzamasına, meslek hastalıklarının artmasına, iş cinayetlerine karşı çalışanlar kol kola girip hesap soramasın diye, hedefe Suriyeli göçmenleri koyup yeni bir düşman yaratıyor.

Burada büyük bir tuzak var. Birlikte mücadele etmekten başka çaresi olmayanların birbirine düşman edilmesi var. Bir kez daha ırkçılık ve milliyetçilik devreye sokuluyor.

Türkiye'de işçiler bu tuzağa düşmemek zorunda.

Suriyelilerin gelmesiyle işsizlik sorununun arttığı doğru ama AKP döneminin tamamında tarihin en yüksek ve en istikrarlı işsizlik rakamlarının yaşanması herhalde Suriyelilerin suçu değil.

Doğrudur, Suriyeliler birçok sektörde kaçak olarak çalıştırılıyor ancak Türkiye'de sigortasız, güvencesiz ve kayıt dışı

çalışmanın yıllar boyunca yerleşik bir olgu haline gelmesinde onların en ufak bir payı yok.

Evet, Türkiye'de çalışma saatleri uzuyor, işsizlik artıyor, reel ücretler düşüyor, başta kıdem tazminatı olmak üzere işçi sınıfının kazanılmış haklarına karşı yasalar gündeme geliyor. Patronlar bunlarla sömürde dikensiz gül bahçesi yaratmak istiyor. Bu saldırılar işçilerin birbirine güvensizliği derinleştirilerek ve örgütsüz bırakılarak hayata geçiriliyor. Göçmen işçiler de sömürü ve saldırı politikalarının aracı haline getiriliyor.

İşte buradaki tuzak olası kayıpların nedeni olarak Suriyeli işçileri görmektir.

Hak gaspını yapanın değil, Suriyeli emekçinin karşısına dikilmek olmaz!

İşçilerin kavgası, bizim kavgamız Suriyeli kardeşlerimizle değil.

Bizim kavgamız Suriyelileri açlığa ve yoksulluğa, el kapılarında dilenmeye mahkûm eden emperyalizmdir.

Bizim kavgamız göçmen işçileri kullanıp sömürüyü katmerlendiren patronlardır.

O halde mücadele edeceğiz.

Birlikte sömürülüyorsak, birlikte mücadele edeceğiz.

Bu ülkeyi yönetenlerin de dahil olduğu gerici ittifakın ve emperyalist komplo-nun çökmesi ve insanların kendi ülkelerinde özgürce yaşayabilmeleri için mücadele edeceğiz.

O güne kadar, bu ülkede ucuz iş gücü olarak kullanılmalarına ve işçi sınıfının haklarının gasp edilmesine karşı mücadele edeceğiz.

O halde örgütleneceğiz.

Birlikte sömürülüyorsak, sömürü düzeyine karşı birlikte örgütleneceğiz.